

_Annika _Mårtensson

_Malin _Wedsberg

_Läsresan #3

_Läsebok

_Överförd från _Majemaförlaget __AB,

#2020 med __ISBN

#978-#91-#8835-#980-#3

_Specialpedagogiska skolmyndigheten

#2022

_Volym ett av fem

_Till punktskriftsläsaren

.....

é _Varje kapitel inleds med en bild som ser ut som bilden på ett bokomslag. _Vad bilden på omslaget föreställer beskrivs i bildbeskrivningen.

é _Flera bilder, men inte alla, beskrivs och det finns en svällpappersbild.

é _I de olika texterna finns det ord skrivna inom parentes. _Det är de ord som du tränar lite extra på i _Ord att förstå.

é _Om du vill få något extra
förklarat kan du be din lärare
förklara med ord eller rita en
enkel bild på din ritmuff eller
_Blackboard. _Tveka aldrig att
fråga din mentor.

_Skicka gärna dina synpunkter på
anpassningen av denna bok till
anpassningsfunktionen~àspsm.se

_Ii

_Kapitel #2

_Ord att förstå (#30).....#30

_Strömlöst hos _Charlie _Knapp

-- berättande text (#31).....#32

_Kapitel #3

_Ord att förstå (#40).....#43

_Kejsarpingviner --

beskrivande text (#41).....#45

_Mer fakta om pingviner --

beskrivande text (#52).....#58

_Iv

_Volym två

::

_Till punktskriftsläsaren_I

_Kapitel #4

_Ord att förstå (#54).....#63

_Flöjtspelaren i _Hameln --

berättande text -- saga (#55)..#65

_Kapitel #5

_Ord att förstå (#66).....#81

_Dikter -- poetisk text (#67)..#83

_Kapitel #6

_Ord att förstå (#76).....#100

_Djur i regnskogen --

beskrivande text (#77).....#102

_V

_Kapitel #7

_Ord att förstå (#86)#119

_Hemligt: _Jördis hjärta

_Harry -- berättande text

(#87)#121

_Volym tre

.....

_Till punktskriftsläsaren_I

_Kapitel #8

_Ord att förstå (#100)#147

_Stenåldern -- beskrivande

text (#101)#149

_En varg flyttar in --

berättande text (#106)#164

_Vi

_Kapitel #9

_Ord att förstå (#116).....#178

_Kompismagasinet (#117).....#180

_Reportage: _Sam trivs i mål

-- återberättande text (#118).#183

_Intervju: _Sascha är

barnskådis (#122).....#194

_Insändare -- argumenterande

text (#123).....#200

_Kapitel #10

_Ord att förstå (#124).....#205

_Kackerlackan -- berättande

text (#125).....#207

_Vii

_Volym fyra

::

_Till punktskriftsläsaren_I

_Kapitel #11

_Ord att förstå (#136)#229

_Renata -- _En äventyrare --

återberättande text (#137)#231

_Kapitel #12

_Ord att förstå (#148)#253

_Experimentera mera --

förklarande text,

instruerande text (#149)#255

_Viii

_En världsberömd svensk --

_Alfred _Nobel --

beskrivande text (#158).....#278

_Kapitel #13

_Ord att förstå (#160).....#284

_Max och den magiska penseln

-- berättande text (#161).....#286

_Vincent van _Gogh --

beskrivande text (#172).....#309

_Volym fem

::

_Till punktskriftsläsaren_I

_Kapitel #14

_Ord att förstå (#174).....#315

_Ix

_Blött sött och salt --

beskrivande text,

förklarande text (#175).....#317

_Kapitel #15

_Ord att förstå (#188).....#343

_Den gamla herrgården --

berättande text (#189).....#345

_Återberätta (#204).....#374

_Ordlista (#206).....#378

_X

::: #5 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Välkommen till _Läsresan!

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Att läsa är att resa! _När du läser
en bok kan du förflytta dig till
andra världar och andra tider. _Här
går resan till _Amazonas regnskog
och till _Antarktis där du får
träffa kejsarpingviner. _Du får
följa med äventyraren _Renata
_Chlumska när hon bestiger världens
högsta berg. _Sedan går resan
tillbaka i tiden, ända till
stenåldern.

_Här finns också en berättelse om en magisk pensel, om _Charlie _Knapp som älskar dataspel och _Jördis som älskar _Harry. _Dessutom får du lära dig om spännande experiment med regnvarnare, dansande makaroner och magnetiskt vatten.

_På _Läsresan webb kan du läsa och lyssna på alla texter.

_Är du redo att börja din läsresa?

_Då åker vi!

:::: #6 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Läsförståelsestrategier

::

_Så här gör jag för att förstå det

jag läser!

::

é _Jag ser bilder i mitt huvud ...

é _Jag förutser vad som kan hända

...

é _Jag ställer frågor och är nyfiken

...

:::: #7 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Jag reder ut när jag inte förstår

...

é _Jag drar slutsatser utifrån
erfarenheter och ledtrådar i
texten ...

é _Jag sammanfattar och berättar med
egna ord ...

::: #8 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag förutser
::::::::::::::::::::::::::::

_Bokens titel: _En klantig robot

_Text ur boken: _Roboten kastar
snabbt upp pannkakan i luften.

_Tankar: _Jag tror att den klantiga
roboten kommer att få pannkakan i
huvudet.

é _Jag tror att boken kommer att
handla om ...

é _Eftersom det här har hänt så tror
jag att nu ...

é _Kanske kommer huvudpersonen att
...

::: #9 :::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag ser bilder i mitt huvud
:::

_Bokens titel: _Spökhuset

_Text ur boken: _Spöket kommer
ljudlöst närmare och närmare.

_Tankar: _Jag tänker mig att
spöket är vitt med stora svarta
ögon. _Det liksom svävar fram

över golvet.

é _Jag tänker mig att ...

é _I min fantasi ser jag ...

é _Jag ser som i en film ...

é _Jag ser en bild ...

::: #10 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag ställer frågor

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Bokens titel: _Cykeln som försvann

_Text ur boken: _Cykeln var borta.

_Kvar på marken låg ett trasigt
lås och en handske.

_Tankar: _Jag undrar vem som tog
cykeln och varför. _Hur gick det
till? _Var är cykeln nu?

#6

#10

é _Jag undrar: _Vem? _Vad? _Varför?

_Var? _När? _Hur?

::: #11 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag reder ut

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Bokens titel: _Smarriga tårtor

_Text ur boken: _Vispa ägg och

socker poröst. _Vänd försiktigt

ner mjölet.

_Tankar: _Jag förstår inte ...

_Bäst att läsa en gång till.

_Eller fråga någon. _Eller ta reda

på vad poröst betyder.

é _Jag förstår inte vad man ska göra

...

#11

#7

é _Jag förstår inte vad det här
ordet betyder ...

é _Jag förstår inte vad som hände
och varför ...

::: #12 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag drar slutsatser
::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Bokens titel: _Fakta om vatten

_Text ur boken: _När vattnet fryser
till is utvidgas det och tar mer
plats.

_Tankar: _Just det! _När jag la en
flaska med vatten i frysen, så
sprack den. _Det hände för att
isen behövde mer plats.

é _Det här påminner mig om ... för
att ...

é _Nu förstår jag!

é _Det måste betyda att ...

::: #13 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag sammanfattar

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Bokens titel: _Jättens hjärta

_Text ur boken: _Kapitel #5. _Nästa
morgon gick jätten ut i skogen.

_Prinsen och prinsessan började
genast att leta efter jättens
hjärta.

_Tankar: _Hmm ... vad var det nu som
hände i förra kapitlet?

é sex prinsar

é förvandlade till stenar

é jätten gömt sitt hjärta

_Just det! _Om jättens hjärta

krossas så bryts förtrollningen.

é _Det som hänt hittills är ...

é _Texten handlar om ...

é _Först, sen, till sist ...

é _Jag har lärt mig att ...

::: #14 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #1

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. konster -- _Akrobaterna gör
otroliga konster.

#2. sorgligt -- _Alex är ledsen och
tycker allt är sorgligt.

#3. handflata -- _En fågel sitter i
_Jonnas handflata.

#4. morrade -- _Hunden var arg och
morrade.

#5. värdelös -- _Den gamla
femkronan är värdelös.

#6. darra -- _Min hand började
plötsligt att darra.

#7. lust -- _Kalle har ingen lust
att träna.

#8. språng -- _Geten tog ett språng
över gapet.

#12

#14

::: #15 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Flickan och cirkushunden

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Ulf _Nilsson

_Bild: _Stina _Wirsén

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av flickan och
hunden. _Flickan är klädd i rött.

_T-shirt och träningsbyxor.

_Hennes hår spretar ut över ett
svettband i pannan. _Hunden har
svart rufsig päls, lång nos och
långa öron.

=====

_Fundera på

::

_Vad kan få djur och människor att förändras?

_Nu ska du få läsa en berättande text om en flicka och en hund. _Det är en fantasiberättelse.

é _Inledning

é _Handling

é _Avslutning

::: #16 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det var en gång en gammal
cirkushund som hette _Kenny _Boy.
_Hon kunde hundra (konster). _Men
hundkonster hade visst blivit
omodernt. _Cirkuspubliken ville ha
clowner med jättestora näsor.

_Eller sjölejon som balanserade med
bollar. _Kenny _Boy blev ledsnare
och ledsnare.

::: #17 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Hon längtade så efter någon som
riktigt brydde sig om henne.

#17

#15

_Och så en måndag gav hon sig av
från cirkusen. _Ut på landsvägen.

_Fast vart var hon på väg?

:::: #18 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Blank sida.

:::: #19 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Och det var en gång en flicka som
hette _Josefine. _Hon hade en snäll
mamma och en snäll pappa. _Hon
drömde om att få en hund.

_Men mamman och pappan hade inte
råd. _Det var (sorgligt).

_En måndag satte hon på sig
sina springskor. _Hon gick ut för

att jogga.

::: #20 ::::::::::::::::::::::::::::::

_På landsvägen mötte hon en gammal hund.

-- _Hejsan! _Vad ledsen du ser ut!
sa _Josefine.

_Hunden slickade henne trött på handen.

_Josefine höllde vatten från sin flaska i sin kupade hand. _Hundens varma tunga vispade i hennes (handflata). _Hunden fick tre kex.

_Nu blev hon lite piggare.

-- _Vi måste gå till polisen och

fråga om någon har tappat bort en
hund ...

::: #21 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Men ingen hade anmält ett
bortsprunget husdjur.

-- _Det vore utmärkt om du kunde
ta hand om hunden så länge, sa
polisen.

-- _Åh, vad glad jag är som får
passa dig, viskade _Josefine i
hundens öra.

::: #22 ::::::::::::::::::::::::::::::

_På vägen hem mötte de två pojkar
från _Josefines skola. _En hette

#18

#22

_Alex och gick i tvåan. _Han hade en
ilsken best som (morrade) hela
tiden.

-- _Fy, vilken skruttig hund du
har! sa _Alex.

-- _Den ser urgammal och trött ut!
sa den andra pojken.

-- _Det är en jättefin hund, sa
_Josefine. _Hur snäll som helst.
_Morrar aldrig.

-- _Kan den några trick då?
_Springa fort eller fånga bollar?

::: #23 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Så kastade _Alex en pinne.

_Josefines hund lunkade bort till pinnen, nosade, men struntade i den och gick långsamt tillbaka.

-- _Vilken (värdelös) hund! ropade pojkarna. _En fishund!

_Men _Josefine tog hunden i sin famn och klappade den och pussade den på munnen.

-- _Bry dig inte om dem, viskade hon. _Du är världens bästa hund och jag älskar dig så mycket! _Du är allt som jag har drömt om.

::: #24 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Då började hunden (darra).

#20

#24

_Av kärlek. _Av tacksamhet. _Åh, det kändes som om hjärtat svämmade över.

_En dröm gick i uppfyllelse. _En (lust) väcktes. _En lust att göra något för flickan. _Att visa.

::: #25 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Den gamla cirkushunden vaknade till liv.

_Kenny _Boy sprang på bakbenen.

_Och hon sprang på frambenen. _Och sedan sprang hon på alla fyra benen, fortare än blixten. _Sedan hämtade hon den gamla pinnen och bollade med den.

_Kenny _Boy slog stora

kullerbyttan i luften.

_Och sedan dubbelkullerbyttan.

_Och sedan sjöng _Kenny _Boy:

_She loves you, wow, wow!

_På ett ylande sätt.

::: #26 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Till sist tog hon ett (språng)

upp i _Josefines famn. _Hon blev så

glad att hon började gråta. _Och

hunden slickade hennes tårar.

_Josefine var så förvånad över allt

den lilla hunden kunde.

_Men mest förvånade blev _Alex och

#22

#26

den andra pojken. _De stod där med gapande munnar och jättelånga näsor.

::: #27 :::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Imorgon ska vi lära _Alex hund lite konster, viskade _Josefine. _Så kanske pojkarna blir snälla.

_Sedan sprang de hem till mamman och pappan som skulle bli så glada.

_Josefine och _Kenny _Boy var allt för varandra. _Allt de hade drömt om.

_En liten mus säger om sagan:

_Om man är rädd för något hjälper en saga med ett fiffigt slut.

_Kul när någon dum blir förvånad!

_Och jättebra att _Josefine är snäll
mot _Alex ändå.

:::: #28 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Om _Stina _Wirsén

::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Det här är _Stina _Wirsén. _Hon är
illustratör och författare. _Stina
har ritat alla bilderna i
berättelsen _Flickan och
cirkushunden. _Hon har illustrerat
och skrivit massor av böcker för
barn.

_Mina intressen: _Loppisar, konst,

böcker, mina barn (som är vuxna

#24

#28

nu), min familj, kompisar.

_Jag tycker inte om att träna.

_Jag älskar att promenera och att dansa, men sport tycker jag inte om.

_Favoritdjur: _Människor

_Älsklingsrätt: _Många!

_Favoritbok när jag var liten:

_Loranga, _Masarin och _Dartanjang av _Barbro _Lindgren.

_När jag var liten ville jag bli:

_Tecknare och författare.

_Om jag inte var tecknare skulle jag vilja jobba som: _Författare,

konstnär och designer. _Jag har
sån tur så jag får faktiskt göra
allt det som jag vill!

_Jag blir glad av: _Människor!

_Eftersom möten med nya personer
är spännande och eftersom mina
vänner och min familj är det
viktigaste i mitt liv.

_Jag blir ledsen av: _Människor, om
dom är dumma mot varandra och sig
själva.

::: #29 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Hur kommer det sig att du blev
illustratör?

_Jag kommer inte ihåg hur gammal
jag var när jag började rita. _Men
jag var nog bara ett år. _Jag ritade
överallt. _Mina föräldrar har
berättat hur jag låg __UNDER möbler
med mina pennor. _De hittade
teckningar både under sängar och
bord!

_Då fick jag en egen liten vrå där
jag kunde sitta och rita. _Mamma och
pappa tog bort hyllorna i skafferiet

#29

#27

i köket. _Så satte de in ett litet
bord. _Där satt jag nästan alltid
och ritade och hittade på
berättelser.

_Sedan dess har jag gått på
konstskola och idag är rita och
berätta mitt jobb. _Nu sitter jag
inte i en liten skrubbe. _Jag har ett
stort rum som är min ateljé.

=== _Bildbeskrivning =====

_Så här ser det ut vid mitt
ritbord.

_Foto av _Stinas ritbord. _Det är
täckt av papper med teckningar,

pennor och en kaffekopp. _På en
hylla ovanför ligger en stapel med
böcker. _På ett snöre med klämmor
sitter foton och andra bilder.

=====

::: #30 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #2

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. förfärligt -- _Vilket
förfärligt kaos i trafiken.

#2. strömmen -- _Strömmen har gått
och allt är mörkt.

#3. lugna -- _Ina behöver lugna
_Bianca.

#4. beslut -- _Vi röstar och tar
ett beslut på klassrådet.

#5. tjöt -- _Colin var så hungrig
att han tjöt.

#6. besviken -- _My har släppt in
mål och är besviken.

#7. samvete -- _Det känns bra för
mitt samvete att återvinna.

#8. mäktig -- _Trollkarlen har en
mäktig kraft.

::: #31 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Strömlöst hos _Charlie _Knapp

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Suzanne _Collins

_Bilder: _Mike _Lester

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av _Charlie _Knapp.

_Han står bredvid sin dator. _Han

gör ett hopp, så snabbt att

kläderna skrynklar sig på kroppen.

_Han håller händerna om kinderna.

_Ögonen stirrar och munnen öppnas

stort, som i ett vrål. _Charlie

ser ut att skrika i panik.

=====

#32

#31

_Fundera på

.....

_På vilka sätt kan ett strömavbrott
vara bra?

_Nu ska du få läsa en berättande
text om _Charlie.

_Det är en berättelse som skulle
kunna hända i verkligheten.

é _Vad händer? ---

é _Varför? ---

_Charlie _Knapp älskade verkligen att spela dataspel. _Han gillade att vara online och spela med sina kompisar, _Dong i _Korea, _Sidse i _Danmark, _Diego i _Spanien, _Signe på _Öland och en massa andra.

_En lördag när _Charlie satt hemma och spelade blev det ett (förfärligt) oväder. _Det stormade och åskan mullrade. _En blixt slog ner i närheten. (_Strömmen) gick och allt blev svart.

_Charlie tappade kontakten med
_Dong, _Sidse, _Diego, _Signe och
alla de andra. _Charlie blev
alldeles stel.

::: #33 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ingenting fungerade -- inte tv:n,
inte datorn. _Charlie bröt ihop.

_Det kändes som om rummet snurrade.

_Han var tvungen att hålla sig i
stolen för att inte falla omkull.

_Han försökte att ropa på hjälp,
men det blev bara ett pip.

_Hans mamma försökte (lugna)
honom.

#33

#35

-- _Strömmen kommer snart
tillbaka. _Hitta på något annat kul
så länge! _Läs en bok om kaniner
eller öva på fiolläxan. _Städa ditt
rum! _Gör något i modellerera.

::: #34 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Du kan låna mitt gamla
gameboy, sa mamma. _Du kan inte vara
online med dina kompisar, men det
finns en massa roliga spel du kan
spela med dig själv.

_Okej, tänkte _Charlie. _Bättre än
att läsa om tråkiga kaniner eller
spela fiol. _Och verkligen bättre än

#36

#34

att städa eller kladda med
modellera.

::: #35 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Mamma letade fram sitt gameboy.

_Charlie tryckte på "on". _Inget
hände. _Såklart -- batteriet var
slut. _Charlie slängde sig iväg för
att leta. _Någonstans i huset måste
det finnas batterier.

_Batterier som skulle rädda honom
från en tråkig, grå leka-med-lera-
dag. _När han rusade förbi sin
lillasyster _Isabells rum såg han
något som fick honom att tvärstanna.

#35

#37

_Isabell gick glatt runt i rummet
med sin docka. _Och dockan pratade!

::: #36 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Dockor kan inte prata. _De
behöver hjälp. _Helt klart. _Till
exempel av ett batteri. _Inom en
sekund hade _Charlie fattat ett
(beslut). _Kanske var det inte ett
så bra beslut, men _Charlie var
desperat. _Han började skruva isär
dockan.

-- _Neeej! (tjöt) _Isabell.

_Hon vrålade så det hördes i hela
huset när hon såg sin docka plockas

#38

#36

isär, bit för bit. _Men _Charlie
fortsatte och han fick sitt batteri.
_Men, vad nu? _Det passade inte alls
till mammas gameboy. _Charlie hade
förstört _Isabells docka helt i
onödan.

::: #37 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Nu ville _Charlie bara vara
ifred. _Han var ilsken och
(besviken), samtidigt som han
skämdes.

-- _Låt mig vara! _Lämna mig
ifred! skrek han till _Isabell.

_Isabells ögon fylldes av tårar

#37

#39

och hon började gråta. _Hon ville ju bara leka ...

_Charlie fick riktigt dåligt (samvete). _Isabell var ju faktiskt en ganska gullig lillasyster.

_Det var mycket som var bra med henne. _Hon brukade äta upp mat han inte gillade.

_Och det var mysigt att sitta nära _Isabell, inlindad i en filt och titta på film. _Med hennes huvud på sin axel och hennes små fötter i knät.

::: #38 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Okej, sa _Charlie till
_Isabell.

_Vi kan leka en stund. _Vi leker
kurragömma. _Jag räknar, du gömmer
dig. #1 -- #2 -- #3 -- #4 ...

-- _Jaa! sa _Isabell och sken upp.

_Charlie och _Isabell lekte resten
av dagen. _De byggde en koja av
filtar.

_De klädde ut sig. _Charlie blev
en (mäktig) trollkarl och _Isabell
ett galet, litet monster. _Isabell
glömde bort den trasiga dockan.

#38

#41

_Och _Charlie glömde bort att ha
tråkigt.

::: #39 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Sent på kvällen när _Charlie gått
och lagt sig, kom strömmen tillbaka.

_Hela huset blev ljus. _Äntligen!
tänkte _Charlie. _Imorgon ska jag
spela dataspel igen med _Dong,
_Sidse, _Diego, _Signe och alla de
andra.

_Då dök en annan tanke upp, som
han inte riktigt kunde förklara.

_Kanske, tänkte han, kanske fångar
jag insekter med _Isabell också.

#42

#39

::: #40 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #3

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje ord.

#1. piskar -- _Regnet piskar mot fönstret.

#2. _Antarktis -- _Antarktis är ett område kring jordens sydpol.

#3. ruvar -- _Hönan ruvar på sina ägg.

#4. föda -- _Spagetti är föda för
människor.

#5. kälke -- _Tjoho! _Vad kul att
åka kälke.

#6. ytterst -- _Fågeln sitter
ytterst på grenen.

#7. fluffig -- _Missa har verkligen
en fluffig päls.

#8. skydda -- _Ett paraply kan
skydda mot regn.

::: #41 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kejsarpingviner

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Av _Betty _Tatham

_Illustrerad av _Helen _K. _Davie

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av kejsarpingviner.

_En pingvinunge står mellan sina föräldrar. _Pingvinungens huvud är svart från nacken ner mot näbben resten av kroppen är täckt av vita fluffiga fjädrar. _Föräldrarna har vitt bröst och mage och svart huvud och rygg.

=====

_Fundera på

::

_Hur tar djur hand om sina ungar?

_Nu ska du få läsa en beskrivande
text om pingviner.

_Du får fakta och information i
både bild och text.

_Pingviner: ---

_Vinden tjuiter. _Snön (piskar) över isen. _Här har en kejsarpingvin precis lagt ett ägg. _Det är det enda ägg hon kommer att lägga i år.

_De flesta fåglar bygger bon för sina ägg. _Men på isen i (_Antarktis) finns det inga kvistar och löv. _Det finns inget gräs, ingen lera. _Här finns ingenting att bygga bo av. _Här finns bara snö och is.

::: #43 ::::::::::::::::::::::::::::::

_När pingvinmamman har lagt ägget tar pappan över. _Försiktigt flyttar han ägget med sin näbb, till en liten hudficka mellan benen. _Där ligger ägget så varmt och skönt, tryggt och ombonat.

_Nu måste pingvinpappan vara försiktig. _Ingenting får hända. _Han får nästan inte röra sig alls.

_Det finns inte någon mat där pappan (ruvar) ägget. _Men han klarar sig ändå eftersom han har så mycket fett på kroppen. _Men mamman

#48

#43

är trött och hungrig efter att ha lagt ägget. _Hon ger sig iväg till havet för att söka (föda).

::: #44 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Innan mamman lämnar pappan och ägget sjunger pingvinföräldrarna tillsammans. _Sedan är det dags för mamman och en massa andra pingvinhonor att lämna häckningsplatsen.

_Pingvinmamman går eller glider på magen på isen. _Hon använder sina fötter och fenor och skjuter sig fram. _Det ser ut som om hon åker (kälke).

::: #45 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Efter tre dagar är hon framme där isen slutar och det öppna havet tar vid. _Hon och de andra honorna dyker ner i vattnet och fångar fisk, bläckfisk och små räkor som kallas för krill.

::: #46 ::::::::::::::::::::::::::::::

_På häckningsplatsen ruvar pingvinpappan. _Han står kvar på samma ställe och ruvar tillsammans med andra hanar. _Det kan bli så kallt som -#40 grader, så de står tätt intill varandra i en klunga för

#50

#46

att hålla värmen.

_De som då står i mitten av klungan har det varmt och skönt. _De som står (ytterst) skyddar dem mot kyla och vind. _Därför turas pingvinerna om att stå på olika ställen i klungan. _På det sättet står de i nio långa veckor, utan mat och med sitt ägg på fötterna.

::: #47 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Till slut känner pappan hur pingvinkycklingen rör sig inuti ägget. _Kycklingen hackar och hackar och hackar. _Det tar två till tre

#47

#51

dagar för ägget att kläckas.

_När kycklingen kommer ut är den
våt. _Men snart torkar de mjuka
fjädrarna, som kallas för dun, och
kycklingen blir grå och (fluffig).

_För att inte frysa ihjäl stannar
den kvar i den lilla hudfickan
mellan pappans fötter. _Pingvin-
pappan pratar med kycklingen. _Han
låter som en hes trumpet.

_Kycklingen svarar med en vissling.

::: #48 ::::::::::::::::::::::::::::

_Nu är pingvinmamman på väg
tillbaka från havet. _Och fast hon

#52

#48

är så långt borta hör hon pappans
trumpetande. _Hon känner igen det
bland hundratala andra hanars läten.
_När mamman hittat sin familj kryper
hon tätt intill kycklingen. _Hon
borstar det mjuka, grå dunet med sin
näbb och trumpetar. _Kycklingen
visslar och kvittrar.

::: #49 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Pingvinmamman har hela magen full
av mat från havet. _Hon spyr upp
delar av den och matar sin unge.
_Maten i mammans mage räcker i flera
veckor. _Kycklingen stannar på

längre stå på föräldrarnas fötter.

_Istället kryper de ihop i en grupp för att värma och (skydda) varandra.

_Mammorna och papporna turas om att hämta föda från havet. _Kycklingarna får bråttom tillbaka till föräldrarna, när de kommer med mat från havet.

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild som visar ungens utveckling -- från nykläckt unge i augusti (då vinter i _Antarktis) till vuxen i januari (då sommar.

_Som nykläckt är den täckt av dun.

_Det fluffiga dunet försvinner mer och mer och under det växer den vuxna pingvinens fjädrar fram.

_Som riktigt liten är den mörkt grå, sedan blir dunet ljusare grått. _Som vuxen har den en grå rygg och en vit mage.

=====

::: #51 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ibland lämnar kycklingarna sina föräldrar för att se sig omkring.

_När de ska upp för en isig slänt, sätter de näbben i isen som stöd.

_Nerför åker de kälke på sina

#56

#51

fjuniga magar.

_Fem månader efter att kycklingen
kläckts har den blivit en ung
pingvin. _Den är gammal nog att ge
sig iväg till havet.

::: #52 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Mer fakta om pingviner

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det finns #20 olika pingvinarter i världen. _Kejsarpingvinen är den största. _De olika arterna skiljer sig åt i storlek, annars är de ganska lika. _De är svarta på ryggen, vita på magen och har tre lager med korta fjädrar.

_Pingviner har inga fiender på land, däremot i havet. _Där får de se upp för både späckhuggare och leopardsälar. _Det finns också

stora fåglar som kan ta deras ägg

#58

#52

och ungar.

=== _Bildbeskrivning =====

_Diagram som jämför de olika
pingvinarternas storlek. _För
jämförelse är också flickan
_Elsa med i diagrammet.

é kejsarpingvin: #120 cm

é klipphopparpingvin: #50 cm

é kungspingvin: #90 cm

é ringpingvin: #70 cm

é _Elsa: #140 cm

=====

_Pingviner är anpassade till att
leva i svala klimat och i havet.

_Pingviner är fåglar, fast de kan
inte flyga. _När de är på land
vaggar de fram, långsamt och lite
klumpigt. _Men i vattnet simmar de
snabbt och de är duktiga på att
dyka.

_Pingvinernas fjädrar är indränkta
med ett fett som skyddar dem mot
kyla och fukt. _De flesta pingviner
lever av små fiskar och krill.

_Vissa arter äter även snäckor,

musslor och skaldjur.

_Visste du att ...

.....

é _En kejsarpingvin kan dyka #550

meter djupt. _Den kan simma under

vattnet i #20 minuter.

é _Kungspingvinen dyker cirka #150

gångar varje dag.

é _Fossiler visar att det har

funnits pingviner som var #2 meter

höga.

#62

#53

_Annika _Mårtensson

_Malin _Wedsberg

_Läsresan #3

_Läsebok

_Överförd från _Majemaförlaget __AB,

#2020 med __ISBN

#978-#91-#8835-#980-#3

_Specialpedagogiska skolmyndigheten

#2022

_Volym två av fem

_Till punktskriftsläsaren

.....

é _Varje kapitel inleds med en bild som ser ut som bilden på ett bokomslag. _Vad bilden på omslaget föreställer beskrivs i bildbeskrivningen.

é _Flera bilder, men inte alla, beskrivs och det finns en svällpappersbild.

é _I de olika texterna finns det ord skrivna inom parentes. _Det är de ord som du tränar lite extra på i _Ord att förstå.

é _Om du vill få något extra
förklarat kan du be din lärare
förklara med ord eller rita en
enkel bild på din ritmuff eller
_Blackboard. _Tveka aldrig att
fråga din mentor.

_Skicka gärna dina synpunkter på
anpassningen av denna bok till
anpassningsfunktionen~àspsm.se

_Ii

_Innehåll volym två ::::::::::::::::::::::::::::::	
_Siffran inom parentes hänvisar till svartskriftsbokens sidor.	
_Till punktskriftsläsaren_I	
_Kapitel #4	
_Ord att förstå (#54).....#63	
_Flöjtspelaren i _Hameln -- berättande text -- saga (#55)..#65	
_Kapitel #5	
_Ord att förstå (#66).....#81	
_Dikter -- poetisk text (#67)..#83	
_Kapitel #6	
_Ord att förstå (#76).....#100	
	_Iii

_Djur i regnskogen --

beskrivande text (#77).....#102

_Kapitel #7

_Ord att förstå (#86).....#119

_Hemligt: _Jördis hjärta

_Harry -- berättande text

(#87).....#121

_Iv

::: #54 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #4

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje ord.

#1. gränder -- _Mellan husen är det smala gränder.

#2. trivdes -- _Hästen trivdes i sin nya hage.

#3. artig -- _De tackar varandra artig för matchen.

#4. katastrof -- _En översvämning
är ofta en stor katastrof.

#5. lutad -- _En stege står lutad
mot väggen.

#6. nickade -- _Nina nickade
bollen.

#7. muller -- _Det hörs ett muller
när åskan närmar sig.

#8. efterlyste -- _Vi efterlyste
vår hund som sprungit bort.

_Efterlysning, hittelön utlovas!

::: #55 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Flöjtspelaren i _Hameln

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Återberättad av _Adèle _Geras

_Illustrerad av _Ian _Beck

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av flöjtspelaren.

_Han är klädd i kläder från förr.

_Han har en mössa med fjädrar och stora puffärmar på sin jacka. _Han spelar på sin flöjt och en massa svarta råttor springer mot honom.

=====

_Fundera på

::

_Varför berättas vissa sagor om och om igen?

_Nu ska du få läsa en berättande text om en flöjtspelare.

_Berättelsen är en saga från förr i tiden.

é _Karaktär

é _Miljö

é _Inledning

é _Handling

é _Avslutning

_Ingen visste var de kom ifrån, men en dag var de där -- råttorna.

_Några sa att de bott i leran vid floden. _Andra påstod att de kom från skogen.

_Men nu var råttorna överallt. _De sprang i stadens (gränder) och upp och ner i stuprören. _I husen kunde man höra hur de kilade omkring över golvet och in i lådor och skåp.

_Plötsligt kunde man se en råttsvans sticka fram bakom ett hörn eller

under en möbel. _I skafferiet såg man spår i maten efter deras tassar och långa svansar. _De skrämde barn och slogs med både katter och hundar. _När det blev mörkt såg man råttornas röda ögon lysa som eld.

::: #57 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Innan råttorna kom hade människorna i den lilla staden _Hameln varit lyckliga. _De (trivdes) med sina liv. _Alla hälsade (artigt) när de mötte varandra på gatan. _Man var goda vänner och ställde upp för sina

#68

#57

grannar när det behövdes.

_Men nu var allt förändrat.

_Människorna i _Hameln var
förtvivlade. _De grät och beklagade
sig:

-- _Det är (katastrof)!

-- _Råttorna är större än katter!

-- _Någon måste göra något!

::: #58 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Borgmästaren kallade till ett
möte.

-- _Råttorna tar över vår stad, sa
han. _Finns det ingen som kan sätta
ut fällor eller förgifta dem?

#58

#69

-- _Vi har försökt, svarade en man. _Men det kommer hela tiden nya råttor.

-- _Tjockare råttor, sa en kvinna.

-- _Råttor med ännu vassare tänder, sa en pojke.

_Då hördes en röst längst bort i rummet.

-- _Jag kan göra det!

_Alla vände sig om. _Där stod en ung man (lutad) mot väggen. _Ingen hade någonsin sett honom förut. _Han var klädd i underliga röda och gula kläder och i ena handen höll han en

silverflöjt.

-- _Jag kan se till att alla
rättor försvinner från _Hameln, sa
han. _Men mitt pris är tusen
guldmynt.

-- _Tack unge man! sa
borgmästaren. _Lyckas du att få bort
rättorna från staden så är tusen
guldmynt dina.

_Alla applåderade.

::: #59 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Mannen (nickade), lämnade rummet
och gick ner för gatan. _Alla följde
efter för att se vad som skulle

#59

#71

hända. _Han satte flöjten till läpparna och började spela. _Först hördes bara de vackra tonerna från flöjten. _Men efter ett tag lät det som ett svagt (muller). _Mullret blev starkare och starkare.

_Det var råttorna som kom springande. _Stora, små, tjocka och smala råttor. _De fyllde gatan som en böljande matta i svart, brunt och grått. _Mannen fortsatte att spela på sin flöjt och råttorna följde efter honom ända fram till floden. _Där gick mannen ut i vattnet.

_Råttorna följde efter, ner i det kalla vattnet, och drunknade.

::: #60 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Råttorna var borta. _Människorna i staden jublade. _Men när de skulle tacka flöjtspelaren var han försvunnen.

_Dagarna och veckorna gick och snart hade alla glömt bort både mannen och råttorna.

_Men så en dag kom flöjtspelaren tillbaka till _Hameln. _Han sökte upp borgmästaren och bad att få sina tusen guldmynt. _Men borgmästaren

#60

#73

skrattade.

-- _Tusen guldmynt för att få
några rättor att försvinna! _Det kan
du glömma. _Du kan få hundra, mer
var det inte värt.

-- _Råttorna är försvunna, så
mannen. _Hade det inte varit för mig
hade staden fortfarande kryllat av
dem. _Det är inte mer än rätt att
jag får pengarna ni lovade mig.

_Men borgmästaren var envis.

-- _Hundra guldmynt, det är vad du
får!

-- _Om jag inte får det ni lovat

mig, då tar jag något annat, sa
flöjtspelaren. _Något som är värt
mycket mer än guldmynt.

_Så var han borta.

::: #61 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Blank sida.

::: #62 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Borgmästaren var nöjd och stolt
över sig själv. _Han hade räddat
staden och dessutom sparat riktigt
mycket pengar. _Råttorna var borta
och människorna i _Hameln var
lyckliga igen. _Barnen lekte vid
floden. _Allt var bra, tills en

dag ...

_Då dök flöjtspelaren upp igen.

_Han satt där på torget när

borgmästaren tog sin morgonpromenad.

_Mannen tog av sig sin röda och gula

hatt, bugade artigt och sa:

-- _Jag väntar på mina tusen
guldmynt.

-- _Du kan vänta hur länge du
vill, sa borgmästaren. _Det blir
inga tusen guldmynt!

_Flöjtspelaren satte på sig hatten
igen.

-- _Som du vill, sa han och

började gå ut ur staden.

::: #63 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Efter bara några steg tog mannen fram sin silverflöjt och började spela. _Det var en enkel, vacker melodi. _Alla vuxna i _Hameln stannade upp. _Det var som om de blev förhäxade av flöjtens toner. _De kunde varken prata eller röra sig. _Men barnen ... de rörde sig. _De drogs som magneter mot flöjtspelaren.

_Mannen gick spelandes ut ur staden och alla _Hamelns barn följde

#63

#77

honom. _De vuxna såg hur
flöjtspelaren och barnen närmade sig
ett berg långt där borta. _Och
plötsligt var de försvunna.

::: #64 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Men en pojke hade inte hunnit med
att följa råttfångaren. _John gick
med kryckor och var inte lika snabb
som de andra barnen.

_När de vuxna kunde röra sig igen,
gav de sig ut för att leta efter
sina barn. _På vägen mötte de _John.

-- _Vad har hänt? _Var är alla
barn? skrek borgmästaren.

#78

#64

-- _De bara försvann, viskade
_John. _Jag såg dem följa
flöjtspelaren mot berget, men jag
hann inte ifatt.

-- _Vad hände sedan? _Vart tog de
vägen?

_Alla tystnade när _John började
gråta.

-- _De var bara borta, snyftade
han.

::: #65 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Borgmästaren skickade bud till
alla städer i landet. _Han
(efterlyste) barnen och han

#65

#79

efterlyste flöjtspelaren. _Men ingen
hörde av sig. _Kanske var
flöjtspelaren och barnen borta för
alltid. _Eller så kanske de dök upp
en dag ...

::: #66 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #5

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje ord.

#1. knåda -- _Knåda degen så blir den mjuk.

#2. kavla -- _Kavla degen så att den blir platt.

#3. bäck -- _Melvin leker vid en liten bäck.

#4. lanternor -- _Fyrars lanternor
lyser i mörkret.

#5. vägkanten -- _Smart av korna
att gå i vägkanten.

#6. feg -- _Pojken känner sig för
feg för att våga hoppa.

#7. höjer -- _Vännerna höjer sina
glas.

#8. ler -- _Barnen ler mot kameran.

::: #67 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Dikter

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild. _Mot en blå himmel
flyger en vit fågel.

=====

_Fundera på

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Varför har vissa dikter rim, och
vissa inte?

_Nu ska du få läsa olika poetiska
texter. _Det är dikter både med och
utan rim.

_Inre bilder ---

#67

#83

::: #68 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Pizza

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Här var det pizzor, vi bakar dem
själva!

_Vill ni ha två eller sju eller
elva?

_Inga problem, nej, det fixar vi
lätt!

_Kom och ät upp och bli mätt!

_Först ska man (knåda) och (kavla)
och snurra,

högt upp i luften så alla kan hurra.

_Då blir den rund ju.

_Måla med såsen!

#84

#68

_Klart om en stund nu!

_Osten ska på sen.

_Skinka och räkor och vad det kan
vara.

_Sen in i ugnen och vips är de
klara.

_Inga problem, nej, det fixar vi
lätt!

_Kom och ät upp och bli mätt!

::: #69 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Här var det pizzor, vi bakar och
säljer!

_Pizza _Vesuvio? _Allt vad ni
väljer!

#69

#85

_Vill ni ha haj i?

_Det ska ni få, ni!

_Pizza _Hawaii!

_Qattro _Stagioni!

_Och den som är halv och ser ut som
en måne?

_Vad är det den heter? _Calzone!

_Calzone!

_Inga problem, nej, det fixar vi
lätt!

_Kom och ät upp och bli mätt!

_Lotta _Olsson

_Hav

::

_Hav

vågor

vågor

måsar

stenar

blinkande (lanternor)

hav

himmel

vågor

vågor

blanka stenar

blinkande lanternor

#88

#70

hav

vågor

vågor

_Barbro _Lindgren

::: #71 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Om man går fort fort

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Om man går fort fort

och tittar rakt fram

då kommer man fort fram.

_Om man går långsamt

och tittar på allt vid (vägkanten),

om man tar upp en sten

och luktar på en blomma --

då går det inte fort.

_Men stenen

och blomman

har blivit ens vänner.

_Kaj _Beckman

#90

#71

och den modiga

hemma där du aldrig är

#92

#72

_Tecknad

.....

det här ska bli

min bästa teckning

för jag ska rita dig

jag använder

mina bästa pennor

jag tar tid på mig

ritar gräs, hus, träd, djur

allt för att du verkligen ska trivas

i min teckning

sedan

när det är dags att rita in dig

i bilden

#72

#93

så får du inte plats

på pappret

_Mårten _Melin

#94

#72

::: #73 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Den andra

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

du vill inte vara med mig

du vill vara med

någon annan

och jag kan inte vara

någon annan

hur jag än försöker

så jag får helt enkelt se

om jag också kan hitta

någon annan

_Upp

.....

en röst från himlen

hej, ska vi va?

jag (höjer) blicken

högst upp

i klätterställningen

sitter du och (ler)

jag ler tillbaka

sedan börjar jag

klättringen uppåt

_Mårten _Melin

::: #74 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Tänk ...

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Tänk ...

om jag var du och du var jag.

_Om allting var tvärtom.

_Om dag var natt och natt var dag

och "_Gå!" betydde "_Kom!"

_Tänk ...

om ner var upp och upp var ner.

_Om fram bytt plats med bak.

_Om ingen var som vanligt mer

och golvet var vårt tak.

_Tänk ...

om alla blundat för att se.

_Om inget stämde alls.

_Om skratt var gråt och gråt att le
och foten var en hals.

::: #75 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Tänk ...

om lamm sa bu och spöken bä.

_Om inget var som förr.

_Om mask var gott, men godis blå
och fönstret var en dörr.

_Tänk ...

om tungt var lätt och lätt var
tyngst.

#98

#75

_Om allt var hur som helst.

_Om vuxna jämt var minst och yngst
och alla barn var äldst.

_Tänk ...

om inget var som det är nu.

_Hur vore det väl då?

_Om du var jag och jag var du.

_Det tål att tänkas på.

_Lotta _Olsson

::: #76 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #6

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. täcker -- _Snön täcker hela
taket.

#2. svingar -- _Marc svingar sig
mellan ringarna.

#3. livnär -- _Kameleonten livnär
sig på insekter.

#4. klibbiga -- _Linns händer är
klibbiga av färg.

#5. fredlig -- _Valhajen är en
snäll och fredlig jätte.

#6. verktyg -- _På väggen hänger
många olika verktyg.

#7. byten -- _Lejonet jagar sina
byten.

#8. gnagare -- _Bävern är en
gnagare som gillar att fälla träd.

_Du får fakta och information i
både bild och text.

_Foto/bild ---

_Information ---

::: #78 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Vad är en regnskog?

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Regnskog har funnits på jorden i flera miljoner år. _Regnskogen växer i de delar av världen där det regnar mycket och alltid är väldigt varmt.

_Regnskogen är grön året om.

_Det finns stora regnskogar i

_Afrika och _Asien. _Den största regnskogen ligger i _Sydamerika och heter _Amazonas. _Amazonasfloden flyter genom regnskogen.

_Regnskogen (täcker) bara en liten del av jordens yta. _Men där finns

många av alla jordens djur och växter, på land.

=== _Bildbeskrivning =====

_En världskarta visar hur regnskogsområden ligger längs ekvatorn. _De ligger i den övre delen av _Sydamerika, mitt i _Afrika och i övärldarna mellan _Asien och _Australien.

=====

::: #79 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Regnskogens skikt

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Regnskogen kan delas in i olika

våningar. _På varje våning lever

#79

#105

det djur och växter som passar och
trivs just där.

_Våningarna kallas också för
skikt.

=== _Bildbeskrivning =====

_En tecknad bild visar de olika
skikten. _De högsta trädtopparna
som sticker upp ovanför det täta
krontaket. _I mellanskiktet
slingrar lianer uppför
trädstammarna.

=====

é Trädtoppar: Vissa träd i regnskogen kan bli #80 meter höga.

De försöker att nå solens ljus.

I det högsta skiktet finns de högsta trädens toppar.

é Krontaket: Krontaket är skiktet under trädtopparna. Det kallas så för att trädens kronor bildar ett tak. Här finns trädens blommor och frukter.

é Mellanskiktet: Skiktet mellan krontaket och regnskogens botten kallas för mellanskiktet. Här klättrar lianer upp för

trädstammarna, mot solljuset.

é _Skogsbotten: _Under alla träden,
på skogens botten, är det mörkt.

_Hit har solen svårt att nå. _Här
växer det inte så mycket, men en
hel del småkryp trivs här.

é _Marken: _På marken ligger blad
och grenar.

é _Flod: _Floden svämmar över vissa
årstider. _I floden finns det
mycket liv.

::: #80 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Bland trädtopparna

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Högt uppe bland regnskogens

trädtoppar lever många djur. _Vissa

av dem är aldrig nere på marken.

_Gibbonapan är trädtopparnas

akrobat. _Den (svingar) sig från

gren till gren med långa, starka

armar. _Apan är högljudd. _Den

skriker och gapar för att hålla

andra djur borta. _Gibbonapan

(livnär) sig på frukt, löv, insekter

och fåglar.

_Gibbonapan är utrotningshotad.

#80

#109

_Näshornsfågeln har fått sitt namn efter sin speciella näbb. _Med den kan fågeln skrämna iväg apor och slåss med ormar. _Näbben används också för att plocka och skala frukt.

_Det finns #60 olika arter av näshornsfåglar.

_Honan lägger sina ägg i ett hål i ett träd. _När hon ska ruva på äggen murar hanen in henne och matar henne genom hålet.

_Fingerdjuret har ett annorlunda sätt att skaffa mat. _Det knackar på

trädet's bark och lyssnar noggrant.

_När fingerdjuret hör en insekt under barken hugger det ett hål med sina framtänder. _Sedan petar det ut insekten med sitt långfinger.

_Ett av fingerdjurets fingrar är extra långt och smalt.

::: #81 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Krontaket

:::~::~:::::::::::::::::::::::::::::

_I skiktet under trädtopparna, krontaket, lever de flesta av regnskogens djur. _Här finns olika apor och fjärilar. _Och olika fåglar som tukaner, kolibrier och

#81

#111

papegojor.

_Ara heter den största papegojan i regnskogen. _Den har en lång stjärt med fjädrar i starka, klara färger.

_Stjärten är nästan lika lång som själva fågeln. _Aran har en kraftfull näbb för att kunna knäcka nötter och sticka hål på fruktskal.

é _Exempel på apa: spindelapa

é _Exempel på fjärlil: himmelsfjärlil

::: #82 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Trädgrodan kan se åt alla håll med sina utbuktande ögon. _Den har (klibbiga) kuddar på fötterna som

hjälpes den att hålla sig fast vid grenar och blad. _Trädgrodan fångar insekter med sin långa tunga. _Vissa arter av trädgrodor kan glidflyga. _Trädgrodan är grön som bladen på träden.

_Orangutangen är det största trädlevande djuret. _Den är (fredlig) och de vuxna djuren lever oftast ensamma. _Orangutangen föder ungar vart åttonde år. _Varje kväll bygger den ett nytt bo där den kan sova. _Orangutanger kan göra enkla (verktyg) av grenar att klia sig

eller ta ner frukt med.

_Orangutangen använder det mesta av sina dagar till att äta.

_Sengångaren sover stor del av sin tid. _Och den sover upp och ner!

_När den är vaken rör den sig långsamt. _Sengångaren äter bara löv. _Sengångaren hänger i grenarna.

::: #83 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Mellanskiktet
::::::::::::::::::::::::::::

_Jaguaren bor på marken, men jagar uppe i träden och vid floden eftersom den både kan klättra och simma. _En jaguar kan vandra flera
#114 #83

kilometer, utan att stanna för att dricka och äta.

_Mushjorten trivs nära vatten.

_Den lilla hjorten liknar ett rådjur men är mindre än en katt.

_Mushjorten lever mest på växter som blad, gräs och frukter, men den äter också insekter, fiskar och döda djur.

_Floden

::

_Anakondan är en duktig simmare.

_Ormen har tjock hals och smalt

huvud. _Näsborrar och ögon sitter

uppe på huvudet. _Det gör att den

kan se över vattenytan, fast resten av kroppen är gömd under vattnet.

_Pirayor sliter sönder sina (byten) med vassa tänder. _De jagar i grupp och kan äta upp en stor (gnagare) på en minut.

::: #84 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Regnskogen är hotad
::::::::::::::::::::::::::::

_För hundra år sedan fanns det dubbelt så mycket regnskog på jorden än det finns idag. _Regnskogen försvinner för att människor hugger ner den.

 På marken där skogen har växt
#116#84

odlar man, eller så blir den
betesmark för djur. _Och träden
används som virke och till att göra
papper.

_När regnskogarna huggs ner
förlorar djur sina hem. _Många arter
är utrotningshotade. _Vissa arter
har redan dött ut.

::: #85 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Vad kan vi göra?

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Regnskogen är viktig på många sätt.

_Den kyler ner jorden, så det inte
blir för varmt för oss att leva här.

_En annan bra sak är att vi hela

#85

#117

tiden hittar nya mediciner bland regnskogens växter och djur.

_Eftersom vi idag vet hur viktig regnskogen är för både djur och människor, har man på många ställen slutat hugga ner den. _Man har också börjat plantera ny skog.

::: #86 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #7

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. flåsade -- _Hunden flåsade
tungt.

#2. orkester -- _Alla spelar olika
instrument i vår orkester.

#3. centrum -- _I stadens centrum
finns det många affärer.

- #4. pinsamt -- _Pinsamt! _Jag skrev
till fel person.
- #5. inställd -- _Åh nej, resan är
inställd!
- #6. nudda -- _Nudda inte plåten,
den är varm.
- #7. imma -- _Det är imma på bilens
fönster.
- #8. blänga -- _Tor kan inte sluta
blänga på sin slarviga granne.

::: #87 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Hemligt: _Jördis hjärta _Harry

av _Elin _Lindell

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av _Jördis och

_Harry. _De är i en slöjdsal.

_Jördis står i förgrunden. _Hon

är klädd i randig tröja. _Hon

slipar på något med sandpapper

och sneglar mot _Harry som

sitter uppkrupen på en hyvelbänk

och sneglar tillbaka. _Bredvid

henne ligger en papperslapp med

text. _Texten är undertecknad

#87

#121

med ett hjärta.

=====

_Fundera på

::

_Varför är vissa saker svåra att
prata om?

_Nu ska du få läsa en berättande
text om _Jördis.

_Det är en humoristisk berättelse
som skulle kunna hända i
verkligheten.

_Jördis: ---

::: #88 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknade bilder av _Jördis familj
och vänner.

_Hej! _Här är jag, _Jördis.

_Min mamma _Hanna

_Min pappa _Henrik

_Våra katter _Hunden och _Råttan

_Min lillebror _Hjalmar

_Min bästa vän _Judith

_Världens bästa _Harry (han går
också i min klass)

_Vår klasskompis _Hermione

__OBS! _Harry och _Hermione är

#88

#123

låtsassyskon

(_Harrys pappa hjärta _Hermiones

mamma = sant!)

=====

::: #89 ::::::::::::::::::::::::::::::

_H som i _Harry

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det måste ha varit en tisdag när den nya familjen flyttade in i huset mittemot. _Jag vet det för att _Harry _Hansson var med. _Det var bara på tisdagar vi kunde ses, nämligen.

::: #90 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Vi stod och spanade ut genom fönstret i mitt rum, _Harry och jag.

_Därifrån ser man nästan hela gatan.

_Vi såg den stora flyttbilen som backade och hade sig. _Pappan i

#90

#125

familjen pekade och skällde på de
stackars flyttgubbarna som (flåsade)
ut och in ur huset som om det var
__VM i trappspringning. _Han hade en
dotter också. _Hon tittade rakt på
oss och räckte ut tungan innan hon
gick in i huset. _Någon mamma såg vi
inte.

_Jag låtsades att jag var
jätteintresserad av att titta på
flyttgubbarna. _Men mest ville jag
bara stå nära _Harry. _Han är det
bästa jag vet i hela världen. _Till
och med bättre än sura kolanappar

och fotboll och hoppborgar.

_På jullovet sa _Harry
minä rakastan sinua till mig.

_Det är jag älskar dig på finska.
_Han har nog ingen aning om att jag
vet vad det betyder.

_Jag har aldrig sagt till honom
att jag känner likadant. _Det går
liksom inte. _Hjärtat vill men
munnen lyder inte.

::: #91 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Här är en lista på dem jag har
berättat det för:

#91

#127

é _Min katt _Hunden.

é _Min andra katt _Råttan.

é _Spegeln i hallen.

é _Ros- _Marie (pirayan i väntrummet
på mammas jobb).

é _En död gråsparv som låg i snön
och såg ledsen ut.

é _En tant som satt bredvid mig på
bussen. (_Hon såg ganska förvånad
ut. _Det var jag med. _Jag är inte
precis en sådan som brukar prata
med tanter på bussen. _Det bara
kom!)

::: #92 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Här är en lista på dem som jag
aldrig i livet kommer att berätta
det för:

é _Min mamma.

é _Min pappa.

é _Hjalmar (min lillebror).

é _Judith (min bästa vän sedan vi
var bebisar -- minst!)

é _Hermione (_Harrys låtsassyster
som också går i vår klass).

é _Exakt alla andra på planeten
jorden.

_Den som det skulle vara allra
svårast att berätta för är _Judith.
_Jag gillar verkligen henne. _Men
hon har ett problem. _Hon tycker att
alla killar i hela världen är dumma
i huvudet. _Alltså alla! _Och
dummast av alla är _Harry. _Då finns
det ändå flera miljarder killar att
välja på!

_Judith är nog mest sur på _Harry
för att han kallar henne

_Fräkneresan ibland. (_Vår mattebok
heter _Räkneresan.) _Det är inte
hela världen tycker jag. _Men det

tycker _Judith.

_Det är därför jag och _Harry bara kan träffas på tisdagar. _Då är både _Judith och _Hermione på basketträning, så då märker de inte om jag är med _Harry.

::: #93 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Egentligen spelar de basket på torsdagar också, men då är _Harry på (orkester) så vi kan ändå inte ses. _Han borde verkligen sluta i den där orkestern, tycker jag. _Vad är meningen med den? _Man blir inte ens svettig!

#93

#131

-- _Ska vi spela fotboll i hallen?
sa _Harry efter en stund.

_Vi brukar göra det när mina
föräldrar inte är hemma. _Oftast ses
vi hemma hos mig. _Det är säkrast.

_En tisdag i januari gick vi till
(centrum) för att köpa slush. _Det
var en dålig idé. _Dels för att
slushen frös fast i sugröret, dels
för att jag fick syn på _Judith
utanför pizzerian. _Jag fick panik
och kastade mig snabbt in genom
första bästa dörr för att inte bli
upptäckt. _Det råkade vara

_Hermiones mammas frisersalong. _Hon gav mig en gratis färgsprejning på luggen.

_Det var ganska (pinsamt) att komma till skolan med grön lugg nästa dag. _Judith skrattade i flera minuter när jag drog av mig mössan i kapprummet.

::: #94 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Sedan berättade hon att basketträningen hade blivit (inställd). _Tränaren hade nämligen ätit chokladkaka. _Han är allergisk mot nötter. _Huvudet hade svullnat

upp och blivit stort som en
basketboll, berättade _Judith. _Då
sa jag att de kunde spela basket med
tränarens huvud i stället. _Det var
ett roligt skämt, tyckte jag, men
_Judith skrattade inte. _Hon kanske
inte hörde.

-- _Hallå! _Ska vi spela fotboll i
hallen, eller? sa _Harry igen. _Pax
att stå i mål.

_Jag skakade på huvudet, för jag
ville aldrig någonsin flytta mig.

_Jag stod så nära _Harry jag kunde,
utan att (nudda) honom. _När han

rörde sig kände jag tyget i hans tröja mot min arm. _Det kittlades ända in i magen.

-- _Vi kan väl titta lite till, sa jag. _Kolla, nu ska dom bära in soffan!

_Det såg ganska jobbigt ut. _Jag ska nog inte bli flyttgubbe när jag blir stor. _Hellre fotbollsproffs eller chef för en godisfabrik.

_Sedan såg vi den där ungen i den nya familjen stå och stirra på oss genom ett fönster på övervåningen.

_Hon tryckte näsan mot rutan så att

hon såg ut som en gris.

-- _Helt normalt, sa jag.

_Harry skrattade. _Sedan tryckte han näsan mot fönstret han med.

::: #95 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Vad synd att _Ragnarsson har flyttat, sa _Harry när han stod där med ansiktet tätt mot rutan. _Jag började nästan gilla honom på slutet.

_Ragnarsson bodde mittemot oss innan den nya familjen kom. _Han var gatans värsta surgubbe ända tills i julas. _Sedan blev han snällare.

#136

#95

-- _Han har inte flyttat så långt,
sa jag och pekade på radhuset
bredvid.

_Det rörde sig bakom köksgardinen.

_När vi tittade noga såg vi att båda
gubbarna _Ragnarsson och _Göransson
stod och spanade på flyttbilen de
också.

::: #96 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Har dom flyttat ihop? sa
_Harry förvånat och lossade näsan
från rutan med ett plopp.

_Det hade blivit ett stort moln av
(imma) med ett nästryck i mitten.

#96

#137

_Ganska snyggt faktiskt.

-- _Gubbarna tyckte det var lite onödigt med två hus, när dom ändå alltid var tillsammans, förklarade jag. _Nu behöver dom aldrig lösa korsordet ensamma längre. _Smart va?

_Harry nickade.

_Ungen i fönstret mittemot var borta. _Flyttgubbarna hade tagit rast. _Jag tänkte precis föreslå att vi kunde göra pizzamackor när jag hörde steg i trappan. _Vem kunde det vara? _Mamma och pappa skulle inte komma hem från jobbet på minst en

timme, och _Hjalmar var på dagis.

_Det måste vare en tjuv, tänkte jag. _En ruskig en, med skäggstubb och gula tänder. _Jag såg på _Harrys ögon att han tänkte samma. _Men det var för sent att gömma sig, tjuvens steg var redan uppe på övervåningen.

::: #97 :::::::::::::::::::::::::::::::

_V som i _Vilda

::: :::::::::::::::::::::::::::::::

_Dörren i mitt rum slogs upp. _Där stod ungen från fönstret. _Fast nu var hon ju här. _Inne i mitt rum.

_Med öron som stack rakt ut från

huvudet, den bredaste näsan jag sett
#97 #139

och ett hår som spretade åt vänster
och höger och uppåt samtidigt.

-- _Hej-jag-heter-_Vilda-
_Elisabeth-_Ingrid-_Ljungberg.
_Jag-är-åtta-år. _Min-pappa-heter-
_Peter-_Sören-_Ljungberg-han-är
fyrtioett-år. _Vi-bor-på-
_Skånegatan-femtio-tre-två-trappor-
fast-inte-längre-för-vi-har-flyttat.

-- _Hej, sa _Harry. _Jag heter
_Harry. _Och det här är _Jö...

-- _Vem är du? avbröt jag.

_Det skulle jag inte ha gjort.

-- _Hej-jag-heter-_Vilda-
_Elisabeth-_Ingrid-_Ljungberg.
_Jag-är-åtta-år. _Min-pappa-heter-
_Peter-_Sören-_Ljungberg-han-är-
fyrtioett-år. _Vi-bor-på-
_Skånegatan-femtio-tre-två-trappor-
fast-inte-längre-för-vi-har-flyttat.

::: #98 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Jag menar ... _Vad gör du här?
_Hur kom du in?

-- _Min-pappa-säger-att-jag-måste-
knacka-innan-jag-går-in-hos-folk.
_Och-det-gjorde-jag-faktiskt.
_Jag-knackade-fast-jättetyst-som-

#98

#141

en-liten-liten-mus. _Jaa-det-är-
sant-faktiskt.

_Vilda drog efter andan. _Det var
tydligen ganska jobbigt att prata så
där snabbt.

-- _Vet-ni? _Vi-har-flyttat-för-
min-pappa-tyckte-inte-att-vi-skulle-
bo-i-stan-längre. _Vi-bodde-på ...

-- _Skånegatan femtiotre, två
trappor, fyllde _Harry i. _Men din
mamma då, var är hon?

_Vilda gick fram till fönstret och
pekade upp mot himlen.

-- _Där!

_Vi fattade direkt.

-- _Min mamma med, sa _Harry och
la en arm om _Vilda. _Jag vet hur
det känns.

_Det är sant. _Harrys mamma dog i
en bilolycka när han var sex år.

_Harry klarade sig bättre, han fick
bara ett sår i pannan.

_Det hördes steg i trappan igen.

-- _Vilda? _Är du häääääär?

-- _Ja, hon är här, svarade

_Harry.

_Nu var vi plötsligt fyra i
rummet. _Sex om man räknar med

katterna som låg och sov på min
säng.

::: #99 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Jag hoppas att hon inte
skrämde er, sa mannen som var
_Vildas pappa. _Vilda är så nyfiken
på andra barn. _Hon vill bara leka.

_Vi tittade på _Vilda som
fortfarande pratade, fast lite
tystare. _Det var något om en hund
som hon hade träffat en gång.

-- _Det är lugnt, sa _Harry. _Hon
får gärna leka med oss.

_Vad höll _Harry på med? _Hur

#144

#99

kunde han bjuda in henne? _Jag försökte (blänga) på honom. _Men han log bara och då kunde jag inte vara arg mer, hur mycket jag än ville.

-- _Fast det passar inte så bra just nu, sa jag. _Vi skulle just göra pizzamackor.

_Pappan nickade, tog _Vilda i handen och gick ner. _Jag hörde _Vildas röst hela vägen ut på gatan. _Hon är nog aldrig tyst.

#146

#99

_Annika _Mårtensson

_Malin _Wedsberg

_Läsresan #3

_Läsebok

_Överförd från _Majemaförlaget __AB,

#2020 med __ISBN

#978-#91-#8835-#980-#3

_Specialpedagogiska skolmyndigheten

#2022

_Volym tre av fem

_Till punktskriftsläsaren

.....

é _Varje kapitel inleds med en bild som ser ut som bilden på ett bokomslag. _Vad bilden på omslaget föreställer beskrivs i bildbeskrivningen.

é _Flera bilder, men inte alla, beskrivs och det finns en svällpappersbild.

é _I de olika texterna finns det ord skrivna inom parentes. _Det är de ord som du tränar lite extra på i _Ord att förstå.

é _Om du vill få något extra
förklarat kan du be din lärare
förklara med ord eller rita en
enkel bild på din ritmuff eller
_Blackboard. _Tveka aldrig att
fråga din mentor.

_Skicka gärna dina synpunkter på
anpassningen av denna bok till
anpassningsfunktionen~àspsm.se

_Ii

_Reportage: _Sam trivs i mål

-- återberättande text (#118) .#183

_Intervju: _Sascha är

barnskådis (#122)#194

_Insändare -- argumenterande

text (#123)#200

_Kapitel #10

_Ord att förstå (#124)#205

_Kackerlackan -- berättande

text (#125)#207

_Iv

::: #100 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #8

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. redskap -- _Spadar är bra
redskap när man planterar.

#2. glöda -- _Det fortsätter att
glöda när vi grillat klart.

#3. urholka -- _Vatten och stenar
kan urholka berget.

- #4. tämja -- _Går det att tämja ett vildsvin?
- #5. timmer -- _Lastbilen är packad med timmer.
- #6. oroligt -- _Olivia tittar oroligt på doktorn.
- #7. märkligt -- _Vad märkligt, mina nycklar är borta!
- #8. sneglade -- _Svante sneglade på _Parisas papper.

::: #101 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Stenåldern

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Torsten _Bengtsson

_Bild: _Fredrik _Swahn

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av ett

stenåldershus. _Huset har halmtak.

_Framför huset sitter människor,

på sig har de kläder av skinn.

_Det står ett får i bakgrunden.

_En kvinna mal säd mellan två

stenar. _En flicka håller mjölet

hon malt ner i ett lerkärl.

_Mannen lagar mat på stenar som

#101

#149

=== _Bildbeskrivning =====

_Två cirklar som symboliserar

jägerstenåldern och

bondestenåldern. _De båda

cirklarna täcker lite över

varandra då det var både jägar-

och bondstenålder.

=====

::: #102 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Stenåldern

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Under många tusen år hade vi istid i vårt land. _Allt var täckt med ett över #3000 meter tjockt istäcke.

_Inga människor och djur kunde leva här.

_När det blev varmare smälte isen långsamt bort. _Det började växa på marken och djur som älgar och renar kunde leva här. _Då kom också de första människorna. _De var jägare och deras (redskap) och vapen var av sten: yxor, spjut och knivar.

#152

#102

_Därför kallas den här tiden för
stenåldern.

_På stenåldern fick människorna
tillverka allt själva. _De gjorde
skålar av lera och varma kläder och
fällar av ull från fåren. _Av
skelettdelar tillverkade man nålar,
fiskekrokar och harpuner. _En harpun
är en sorts spjut.

_Elden var mycket viktig under
stenåldern. _Man lagade sin mat över
öppen eld och elden värmde när det
var kallt. _Genom att slå en sten av
flinta mot en sten som innehöll

järn, blev det gnistor. _Gnistorna kunde tända en eld. _Man kunde också gnida två träbitar snabbt mot varandra tills de började (glöda).

=== _Bildbeskrivning =====

_En tidslinje visar olika perioder och hur länge de varade:

é jägarstenåldern: #8000 f._Kr.--
#4000 f._Kr.

é bondestenåldern: #4000 f. _Kr.--
#1800 f._Kr.

é bronsåldern: #1800 f._Kr.--
#500 f._Kr.

é järnåldern: #500 f._Kr--

#1050 e._Kr (vikingatiden: #800--

#1050 e._Kr)

é medeltiden, och nya tiden följer
därefter.

_Bildtext: _I tidslinjen kan du se
att vi hade stenålder i flera
tusen år.

=====

::: #103 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av en man och en
kvinna som sitter vid en öppen
eld. _Över elden står en ställning
av grenar. _Där hänger kött som
grillas. _Mannen arbetar på något
med en enkel kniv. _Kvinnan lägger
mera ved på elden.

=====

_Ett annat sätt att laga mat var att
lägga köttet i en grop i marken
tillsammans med heta stenar. _Sedan
täckte man över gropen och maten

#156

#103

lagade sig själv. _En sådan grop
kallades kokgrop.

_I vårt land varade stenåldern i
flera tusen år. _Stenåldern delas in
i två tider, jägarstenåldern och
bondestenåldern.

::: #104 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jägarstenåldern

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Under jägarstenåldern var
människorna jägare. _De jagade och
fiskade för att få mat. _De samlade
också växter som de kunde äta och
nötter, bär och svamp.

_Människorna flyttade hela tiden.

_De vandrade efter djuren för att
kunna jaga. _Eftersom människorna
inte bodde på en och samma plats,
bodde de i hyddor och under vind-
skydd. _Deras redskap var gjorda av
ben, sten och horn. _Några exempel

#158

#104

på redskap: yxa, synål och harpun.

_Båtar tillverkades av trädstammar. _Man eldade på stammen för då var det lättare att (urholka) den och forma den till en båt.

_Båtarna använde människorna när de fiskade och när de förflyttade sig för att jaga.

::: #105 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Bondestenåldern

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av hus med halmtak,
en enda ingång, inga fönster och
ett hål i taket där röken från
elden kan komma ut. _Utanför går
getter och grisar.

_Vid fiske användes fiskekrok och
till förvaring av mat hade man
lerkärl.

=====

#160

#105

_Flera tusen år senare började en del människor att stanna kvar på en och samma plats. _De hade kommit på hur man kunde odla växter och (tämja) djur. _Man behövde inte längre jaga för att få mat.

_Nu byggde man hus som skyddade mot regn, vind och kyla, både till sig och sina djur.

_För att få mark att odla på fällde människorna skog och røjde bort sten och rötter. _Träden användes till (timmer) som man byggde hus av och till ved att elda

med. _På marken odlade människorna vete och korn som sedan maldes till mjöl. _Mjölet användes för att baka bröd och göra gröt. _Man fortsatte också att fiska och jaga för att få mat och skinn till kläder och skor.

_Nu ska du få läsa en berättelse om
en pojke som levde på bonde
stenåldern. _Vi vet ju inte hur
människorna tänkte och kände för så
länge sedan. _Men kanske var det så
här.

_En varg flyttar in

::

_Det var tidig morgon. _Ask vaknade av att han kände lukten av rök. _Han tyckte om lukten, den talade om att det snart var dags för gröt. _Varje morgon gick hans farfar upp tidigt för att tända i eldstaden.

:::: #107 ::

_Ask sträckte försiktigt ut sig på den varma fällen. _Han ville inte väcka sin lillasyster _Sol. _De hade delat fäll så länge han mindes. _Han smög ut ur huset för att göra farfar

sällskap.

-- _Godmorgon! _Har du sovit gott?
undrade farfar. _Ask ville inte
berätta för farfar hur det
egentligen var, så han svarade
bara:

-- _Godmorgon, farfar! _Ja, det
har jag.

_Men _Ask hade egentligen sovit
(oroligt) hela natten. _På avstånd
hade han hört en varg yla. _Kanske
fanns det en varglya i närheten och
då borde det finnas vargungar där.
_Han som önskade sig en alldeles

egen unge. _Om _Ask hade vågat skulle han ha gått ut, men skogen kändes som en farlig plats att vara ensam på mitt i natten. _Istället hade han legat och väntat på att det skulle bli ljus. _Under dagen skulle han försöka smita från sina sysslor för att kanske få en skymt av vargen och förhoppningsvis komma närmare den.

_Efter frukosten hämtade _Ask vatten och tog hand om korna, grisarna och fåren. _Ask tyckte mycket om djuren på gården, men han

önskade sig ändå ett alldeles eget
djur.

::: #108 ::::::::::::::::::::::

== _Bildbeskrivning =====

_Två stora hus med halmtak som
sträcker sig nästan ner till
marken. _Utanför ena husets ingång
står en man och kollar husets tak
med en lång stör. _Framför honom
ser man en gris. _Det finns även
getter, får och några kor som ett
barn mjölkar. _En kvinna plockar
bär. _Framför det andra huset
sitter en familj och mal säd till

#108

#167

mjöl mellan två stenar och mannen
lagar mat i en grop i marken. _En
annan man har varit och samlat
grenar till elden.

=====

_Medan _Ask mjölkade korna kom han
att tänka på vargen som hållit honom
vaken hela natten. _Tänk om han
skulle kunna få tag på en vargunge.
_Han skyndade sig att göra klart
sina sysslor.

_Ask såg sig omkring. _De andra
var upptagna med att mala mjöl, baka
bröd och att skaffa ved. _Han kunde

inte heller se _Sol. _Det var
(märkligt), för hon brukade alltid
följa efter honom. _Han kanske
skulle kunna smyga iväg utan att det
märktes.

::: #109 :::::::::::::::::::::::

_Ask skyndade sig. _I början
halvsprang han, men när han kommit
en bit in i skogen, saktade han ner.
_Ask hade haft så bråttom att han
inte hunnit tänka på hur det skulle
kännas att för första gången vara
alldeles ensam i en skog. _Så stor
den var och så många ljud det fanns.

#110

#169

::: #110 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Plötsligt hördes ett brak. _Ask
höll andan. _Vad kunde det vara?

_Han vågade inte titta. _När han
sakta öppnade ögonen igen, stod ett
djur med stora horn och smala ben
och tittade på honom. _En älg,
tänkte _Ask.

_Han kände sig med en gång väldigt
liten och hjälplös. _Men såg han
verkligen rätt? _Bredvid älgen stod
_Sol. _Hennes ben darrade av skräck.
_Vad gjorde hon här alldeles ensam i
skogen? _Vilken tur att han tagit

#170

#110

med sig sitt spjut.

::: #111 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ask stirrade älgen i ögonen och
siktade mot den. _Älgen stirrade
tillbaka. _Så fnyste den till och
lufsade iväg. _Puh! tänkte _Ask.

_Ask tyckte att det var bäst att
sluta leta efter vargen. _Han tog
_Sol i handen.

-- _Kom, så går vi hem, sa han.

_Sol nickade. _Ask kände hur
hennes hand skakade.

-- _Vad gjorde du i skogen
alldeles ensam? frågade _Ask.

#111

#171

-- _Jag följde efter dig, snyftade hon. _Men plötsligt var du bara borta. _Jag gick runt i skogen och letade och så dök det där jättestora djuret upp.

_De gick tysta hand i hand genom skogen. _Efter en liten stund skymtade han något grått bakom några träd. _Kunde det vara vargen som han hade hört i natt? _Han tog med sig _Sol bakom en stor sten och viskade att hon skulle sitta stilla.

::: #112 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ask kikade fram. _Då såg han att

#172

#112

det inte var en varg utan flera.

_Tänk om det var en varghona med
sina ungar?

_Asks hjärta bankade häftigt.

_Precis när han vände sig om fick
han syn på en liten vargunge.

::: #113 :::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Hej, viskade _Ask. _Vad fin du
är.

_Vargungen tittade på honom med
sina små, grönaktiga ögon. _Ask
fortsatte att prata med ungen, men
(sneglade) hela tiden mot
träddungen. _Han ville inte att

#113

#173

varghonan skulle få syn på varken
honom eller _Sol. _Då skulle de vara
illa ute. _Ungen verkade tycka om
_Ask, den slickade honom på handen
och nafsade lite.

-- _Vilka vassa tänder du har, sa
_Ask.

_Ungen svarade inte, den fortsatte
bara att titta på honom.

::: #114 :::::::::::::::::::::::

_Nu vågade _Sol också sträcka fram
sin hand. _Vargungen nosade
försiktigt. _Då bestämde sig _Ask.
_Snabbt tog han tag i nackskinnet

#174

#114

och lyfte upp ungen i famnen. _Ask hoppades att den inte skulle börja yla så att de blev upptäckta. _Han tog _Sol i handen och började springa. _Sol nästan flög efter honom. _Medan de sprang genom skogen tänkte han att ungen måste få ett namn.

_När de kommit ut ur skogen sa

_Ask till vargungen:

-- _Du får heta _Grå.

_Ask pratade på och det kändes som om _Grå förstod vad han sa.

_Han tänkte inte på att han varit

borta länge och att de i byn hade saknat både honom och _Sol.

-- _Var har ni varit? _Alla har letat efter er. _Och vem är det där? sa farfar och pekade på djuret.

-- _Säg hej till _Grå, sa _Ask.

_Ask och _Sol presenterade _Grå för de andra i byn.

-- _En varg i vår by, honom kan vi göra kläder eller en fäll av!

utbrast någon.

-- _Aldrig! _Grå är min, jag ska tämja honom och han ska bli mitt alldeles egna husdjur, sa _Ask.

_Och så fick det bli. _När _Ask
skötte sina sysslor, gick _Grå
bredvid tätt följd av _Sol.

::: #115 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det bästa _Ask visste var när
alla var samlade vid eldstaden för
att äta. _Då brukade farfar och
farmor berätta spännande historier
från förr i tiden. _En dag skulle
_Ask också sitta vid elden och
berätta historier. _Då skulle han
berätta om hur det gick till när han
och _Sol hittade _Grå.

::: #116 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #9

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje ord.

#1. reporter -- _Wera blir intervjuad av en reporter.

#2. sakna -- _Linn och _Livia kommer att sakna varandra.

#3. teknik -- _Det är viktigt med teknik när man tränar karate.

- #4. placera -- _Det blir snyggt att placera bordet framför soffan.
- #5. markera -- _Konerna ska markera var bilen ska åka.
- #6. hängig -- _Marisol har feber och är hängig.
- #7. annons -- _Karim och pappa letar efter en annons om bilar.
- #8. kakao -- _Det är mycket kakao i smeten.

::: #117 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Kompismagasinet

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Framsidan på en tidning som heter

_Kompismagasinet. _Det finns korta

rubriker, en del med bild till,

som visar vad man kan läsa om i

tidningen:

é _Sam #10, trivs i mål!

bild på innebandymålvakt

é _Intervju med barnskådis

é _Hardy och _Shirin har startat

ett eget företag

é _Önskebilden

#180

#117

argumenterande texter -- insändare.

_Sam: ---

#182

#117

::: #118 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Reportage: _Sam trivs i mål

:::~::~:::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Malin _Wedsberg

_Foto: privata

_För två år sen låg _Sam mest hemma på soffan och softade. _Han kollade på mobilen, spelade spel och såg på serier. _Idag är han målvakt i innebandylaget _Mossen.

=== _Bildbeskrivning =====

_Foto av _Sam på innebandyplanen. _Han sitter på knä framför målet. _Han har hjälm med galler, matchkläderna är vita

#118

#183

med svarta ränder.

=====

::: #119 ::::::::::::::::::::::

_Kompismagasinet (reporter) har
träffat _Sam som berättar hur det
kom sig att han började spela
innebandy.

_När _Sam flyttade från _Linköping
till byn _Stora _Mossen i _Norrland
hade han svårt att få kompisar. _Då
föreslog _Sams lärare _Patrik, som
också är tränare i byns
innebandyklubb, att _Sam skulle

#184

#119

testa att spela. _Det började med att _Sam hängde med på ett par träningar, sedan blev han fast.

_Varje torsdag under hela våren tränade _Sam innebandy i _Mossenhallen tillsammans med #16 andra killar och tjejer.

_Förra året gick laget ur knatteligan och började spela seriespel. _I serien spelar de med fem spelare på planen plus målvakt. _De är två målvakter i laget som turas om att spela på matcherna.

_Varje spelare i laget blir kallad

#119

#185

till minst en match per helg.

_De äldre killarna i _Mossen var matchledare och dömde i _Norrkuppen.

_En matchledare är någon som håller på att lära sig att bli domare.

_När laget vann _Norrkuppen förra året, var det höjdpunkten.

-- _Under hela kuppen släppte jag in sammanlagt #13 mål, berättar

_Sam. _Det kanske inte var så

jättebra, men vi vann ändå. _Jag

gjorde många snygga räddningar

också. _Och lagkompisarna var

duktiga på att göra mål!

#186

#119

_I maj slutade träningarna och
matcherna. _Det blev sommaruppehåll.

_En hel sommar utan innebandy?

_Nej då, _Sam behövde inte (sakna)
träningen. _I somras ordnade

nämligen _Mossens innebandyklubb ett
sommarläger: _Summer _Camp.

::: #120 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Foto av tre killar med svarta
tröjor. _De håller om varandra.

_Alla har skyddsglasögon på
sig.

_Bildtext: _Glasögon är ett krav
när innebandylaget _Mossen tränar.

=====
_Glasögon är ett krav när
innebandylaget _Mossen tränar.

_På _Summer _Camp jobbade _Sam och
hans lagkompisar på att utveckla
(teknik). _De fick prova flera
varianter av skott och dribbling.

_Laget tränade också på olika
spelsituationer. _Då fick spelarna
öva på att (placera) sig rätt, till
exempel när motståndarna gör ett
anfall.

#188

#120

_Efter teknikträningarna var det dags för bad, fiske och andra aktiviteter. _Till sist avslutades veckan på _Summer _Camp med en turnering. _Resten av sommaren hängde _Sam mest med sina innebandykompisar på fotbollsplanen.

_Då klubben behövde fylla på i kassan för att köpa nya overaller, ställde spelarnas familjer upp.

_Föräldrar och syskon anmälde sig som frivilliga hallvärdar vid lagets hemmamatcher. _De fixade fika och sålde. _Alla pengar som kom in från

försäljningen gick till _Mossens
lagkassa.

_Till sist frågade

_Kompismagasinet _Sam vad han
drömmer om. _Svaret kom blixtsnabbt.

-- _Innebandyproffs i __SSL! _Och
självkärlart vill jag vara målvakt!

(__SSL är en förkortning av
_Svenska superligan, redaktionens
anmärkning.)

::: #121 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Sam förklarar

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_I innebandy är det viktigt att

(markera) och att hålla sin

position. _Det betyder att man måste

ha koll på vad det andra lagets

spelare gör. _Och man ska veta var

på spelplanen man ska vara.

_Spelarna i innebandy har olika

uppgifter. _Några är till exempel

backar. _De ska se till att

motståndarna inte gör mål. _Andra

spelare är forwards. _Deras uppgift

är att göra mål.

#121

#191

=== _Bildbeskrivning =====

_Foto av _Victor med

skyddsglasögon på och bandyklubban

i händerna.

_Bildtext: _Sams lagkompis spelar

back.

=====

_Det viktigaste med träningarna är
att skapa sammanhållning och ha kul.

_Sedan ligger fokus på: passning,
skott och teknik.

#192

#121

_Sams tips för den som vill börja
med innebandy:

é _Se till att ha rätt längd på
klubban.

é _Använd glasögon!

é _Ät ordentligt och drick mycket!

_Annars blir du trött och
(hängig).

é _Tänk på att ni är ett kompisgäng
-- var en god lagspelare!

::: #122 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Intervju: _Sascha är barnskådis

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Saschas första roll var som baby i

långfilmen _Nära ögat. _Då var

_Sascha fyra månader.

| _Sascha _Popov

|

| _Född: #16 mars

|

| _Bor: _I _Stockholm.

|

| _Intressen: _Laga mat och baka

|

| _Favoritmat: _Sushi, köttbullar

|

| och farfars rödbetssocka

|

| _Aktuell: _I årets julkalender

| _En audition_. ett prov för dem
|
| som söker jobb som dansare eller
|
| skådespelare

_Vad gör en barnskådespelare?

_Jag går ju mest i skolan, som en
vanlig #10-åring. _Men på min fritid
spelar jag teater ibland. _Jag har
varit med i två filmer, tre
föreställningar på teatern och nu är
jag med i årets julkalender.

_Vad spelar du för roll i
julkalendern?

_Jag är en arg liten tomtenisse.

_Mer får jag inte säga, det är
hemligt.

_Hur fick du rollen i
julkalendern?

_Farfar såg en (annons) och visade
den för mig. _Sen var jag på
audition. _Vi var flera hundra barn
som provade för olika roller. _Jag
var egentligen där för en annan
roll. _Men så tyckte de som höll i
audition att jag passade bra som

#196

#122

tomtenisse.

_Du var med i en film när du var baby. _Då hade du väl inga repliker?

_Nej, det tror jag inte i alla fall. _Jag kommer ju inte ihåg det.

_Men jag har sett filmen och jag ligger mest och sover.

_Vad är roligast, att spela teater på en scen eller i en film?

_Film är bättre. _När man glömmer vad man ska säga eller något blir fel, då kan man göra om. _Det är svårt på teatern. _Då sitter ju publiken där framför en. _Men båda

#122

#197

är roligt!

_Hur gör man om man vill vara med i en film eller en pjäs?

_Ibland annonserar de som ska göra filmen, tv-serien eller pjäsen. _Man kan också anmäla sig till ett statistregister på nätet. _Där berättar man lite om sig själv och lägger in ett foto.

_Kommer du att jobba med teater i framtiden tror du?

_Kanske ... _Men inte som jobb när jag blir vuxen. _Jag ska bli kock!

_Min dröm är att vara med i

#198

#122

_Mästerkockarna på tv. _Sen vill jag öppna en egen restaurang.

_Till sist -- vad är det bästa med att vara _Sascha?

_Att jag är jag och får bo med min pappa, lillebror och farfar. _Och så har jag äntligen fått ett eget rum!

::: #123 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Insändare

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Här får _Kompismagasinet's läsare
tycka till.

_Skriv gärna till:

kompis~magasinet.se

_Rösträtt för barn

_Jag tycker att barn borde få
rösta när det är val i _Sverige.

_För det första är det vår framtid
det handlar om.

_För det andra är barn väldigt
kloka och smarta.

_Och för det tredje är det

#200

#123

orättvist att bara en del av
befolkningen får vara med och tycka!

_Eli

_Choklad är nyttigt!

_Det finns de som påstår att allt
godis är onyttigt. _Men det är inte
sant! _Mörk choklad kan vara nyttig
om man inte äter för mycket. _Helst
ska chokladen innehålla #70 %

(kakao). _Då motverkar den
hjärtsjukdomar. _Bra va?!

_Chokladälskare

_Förbjud djur på cirkus!

_Hej alla som läser

_Kompismagasinet!

_Finns det verkligen någon som tycker det är bra att djur ska uppträda på cirkus?

_Det borde förbjudas! _Djuren vill vara fria. _De vill inte vara instängda i burar och tvingas att göra konster. _Tänk om någon tvingade dig att göra det! _En cirkus kan vara rolig fast den inte har några djur.

_Blä för djurplågeri
#202

#123

_Varför sport?

_Jag är en kille på snart #10 år som inte gillar sport. _Många tycker det är konstigt. _Men varför måste man göra det? _Jag gillar tv-spel och att läsa böcker. _Det är lugnare och jag blir inte svettig. _Så kan jag ha datorn och min bok med mig vart jag än ska, det är jättebra!

_Antisport-kille

_Jag hatar att flytta

_Jag och min bror bor varannan vecka hos pappa, varannan hos mamma.

_Det är super-jobbigt tycker jag.

_Man vet aldrig var man har sina grejer och man längtar efter den man inte är hos. _Brorsan tycker tvärtom eftersom han gillar omväxling. _Han tycker om att ha två rum (fast hos pappa delar han med mig) och att få åka på semester två gånger. _Vad tycker du?

_Bella med skilda föräldrar

#204

#123

::: #124 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #10

::: :::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: :::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. chanser -- _Man får alltid nya
chanser att lyckas.

#2. ögonblick -- _Bussen kommer om
ett ögonblick.

#3. ovalt -- _Bär och frukt ligger
på ett ovalt fat.

#4. konst -- _Aisha tittar på
konst.

#5. tvekar -- _Ami tvekar mellan
röda och vita solglasögon.

#6. sänker -- _Tess vill att
_Marcus sänker tavlan lite.

#7. irriterande -- _Vad irriterande
att ingen svarar.

#8. pressa -- _Jag ska pressa
apelsiner och göra egen jos.

::: #125 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Kackerlackan

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Andy _Griffiths

_Bild: _Michael _Schneider

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av pojken _Amir.

_Han stirrar med uppspärade ögon
på salladen framför sig, där en
kackerlacka promenerar bland
gurkbitar och tomater.

=====

_Fundera på

::

_När vet man att en lösning på ett
problem var dålig?

_Nu ska du få läsa en berättande
text om en kackerlacka.

_Det är en humoristisk berättelse
som skulle kunna hända i
verkligheten.

é _Karaktär

é _Miljö

é _Inledning

é _Handling

é _Avslutning

::: #126 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ett löfte svårt att hålla

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

-- _Vet du _Amir, det finns en hel värld full av (chanser) där ute, säger _Lo _Leander. _Chanser som bara ligger och väntar på en kille som du. _Ja, en hel värld! _Av chanser!

-- _Jaa ...

_Egentligen skulle jag vilja ta chansen att be henne hålla tyst, men jag är alldeles för artig för det.

_Dessutom är _Lo _Leander pappas

chef. _Hon och hennes kille har

#126

#209

bjudit hem pappa och mig på middag.

_Jag har fått stränga order att
uppföra mig väl. _Och jag har lovat
pappa att inte göra några pranks.

_Inga häftstift på chefens stol.

_Inte ens en pruttkudde. _Minsta
lilla prank och jag blir utan
veckopeng i en månad.

_Jag har lovat, men jag tror inte
pappa fattar hur svårt det är för
mig att hålla ett sådant löfte.

_Grejen är att jag är prank-
beroende. _Pranks är lika viktigt
för mig som det är för andra att

andas.

-- _Ungar nu för tiden verkar tro
att allt är så enkelt, säger _Lo
_Leander. _När jag var barn ...

-- _Här kommer maten!

_Lo _Leanders kille kommer in med
en lasagne och en stor skål sallad.

-- _Faa ...

_Det bara kommer ur min mun innan
jag ens hinner tänka.

-- _Ursäkta? säger _Lo _Leander
förvånad.

::: #127 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Alltså, fafantastiskt vad gott
det ska bli, stammar jag.

_Pappa stirrar på mig.

-- _Jaha, säger _Lo. _Jag trodde
för ett (ögonblick) att du höll på
att säga ett fult ord. _Ungar idag
har ett så hemskt språk.

_Puh! _Det var nära att
veckopengen rök, men jag klarade
mig!

-- _Nu äter vi innan maten blir
kall, säger _Los kille och ger mig
salladsskålen.

#212

#127

_Det är då jag ser den. _Något
(ovalt). _Något mörkbrunt. _Något
som ser ut som en död kackerlacka.
_Jag tror i alla fall att den är
död. _Det är typ svårt att avgöra.

::: #128 :::::::::::::::::::::::

_Men en sak är säker, det ligger
en kackerlacka i salladen. _Vad ska
jag göra?

_Jag kan ju inte bara säga
"_Ursäkta, det ligger en död
kackerlacka i salladen". _Då låter
det som om _Leanders har ett riktigt
smutsigt kök. _De kommer att tycka

#128

#213

det är jättepinsamt. _Och det värsta är att pappa kommer tro att det är jag som lagt dit kackerlackan. _Att det är ett av mina pranks. _Att jag inte kunnat hålla mig ...

_Jag måste få bort kackerlackan från salladen utan att någon märker det. _För allas skull. _De vuxna är inne i ett samtal, så jag passar på att ta sallad och ser till att få med bladet med kackerlackan.

-- _Vilken vacker tavla!

_Jag pekar på tavlan på väggen bakom pappa. _Alla tittar dit.

_Snabbt lyfter jag upp
salladsbladet. _Men kackerlackan är
inte död. _Den rör på sig. _Den
hoppas från min tallrik, ner på
bordet och springer iväg. _Rakt mot
mig!

::: #129 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Försvinn för alltid!
::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kackerlackan ramlar ner i mitt knä
och försvinner. _Som tur är tittar
alla fortfarande på tavlan. _Ingen
har upptäckt kackerlackans
sprinterlopp.

_Då känner jag hur det killar på
#129 #215

magen. _Åh nej! _Kackerlackan är under min tröja.

_Jag känner hur den kryper runt till min rygg. _Jag borde kunna krossa den genom att trycka mig bakåt, mot stolsryggen. _Ja, det skulle nog fungera. _I alla fall om jag gjorde det flera gånger. _Men då kommer alla tro att jag är galen, helt galen.

::: #130 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Tycker du om (konst), _Amir?

frågar _Lo och pekar på tavlan.

-- _Hm ... jo det gör jag, svarar

#216

#130

jag och försöker att inte få panik.

_Öh ...

-- _Vilka är dina favoritämnen?

fortsätter _Lo.

_Nu har kackerlackan krupit upp under armen. _Jag tror faktiskt den håller på att bygga bo i min armhåla.

-- _Svenska tror jag ... _Eh, matte är inte så kul. _Jag gillar att läsa och skriva.

-- _Nej vet du vad! säger _Lo.

_Matematik och teknik, det är framtiden! _Det är där dina chanser

finns.

_Kackerlackan har slutat ha kul i min armhåla. _Nu kryper den vidare. _Tänk om den lägger ägg i min navel! _Äggen kommer att kläckas där och så kryper det små bebiskackerlackor in i min mage. _Jag står inte ut längre.

_Jag ber om ursäkt och säger att jag måste gå på toaletten. _Det är dags för kackerlackan att försvinna för alltid.

_Toan ligger på övervåningen. _Jag låser dörren och sliter av mig

#218

#130

tröjan. _Men kackerlackan är borta!

_Kan den krupit ner i jeansen? _Av
med gympadojor, byxor, kalsonger.

_Nu är jag helt naken, förutom
strumporna. _Men jag varken ser
eller känner kackerlackan
någonstans.

::: #131 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag kollar noga på klädhögen.

_Där är den! _Kackerlackan kryper på
jeansens bakficka. _Försiktigt
sträcker jag mig efter den ena
gympadojan, beredd att slå till.

_Men så (tvekar) jag. _Slår jag

#131

#219

till nu, kommer kackerlackan att smetas ut över jeansens bak. _Inte så coolt. _Det kommer se ut som om jag bajsat på mig. _Långsamt (sänker) jag handen med skon.

_Kackerlackan kryper in i jeansfickan och det perfekta tillfället att slå ihjäl den är över.

::: #132 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag måste komma på ett annat sätt. _Högt ovanför toaletten sitter ett smalt fönster. _Det här är min chans. _Jag klättrar upp på

#220

#132

toastolen och skakar jeansen utanför
fönstret. _Inga fläckar på
brallorna. _Rent och fräscht!

_Plötsligt har jag kackerlackan på
handen. _Jag blir så rädd att jag
släpper jeansen, tappar balansen och
ramlar ner i badkaret med ett brak.

::: #133 :::::::::::::::::::::::::::::::

_En värld full av chanser
:::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Åh, om allt det här ändå bara var
en dålig dröm. _Jag kliver långsamt
ur badkaret och ser mig själv i
spegeln. _Kackerlackan sitter på

mitt huvud.

#133

#221

_Nu vet jag exakt vad jag ska
göra. _Det kommer inte att bli
särskilt trevligt, men det kommer
att fungera. _Jag ställer mig på knä
framför toan och stoppar ner
huvudet. _Jag tar ett djupt andetag,
sträcker upp handen och spolar. _Det
är vidrigt.

_Jag har toavatten i näsan och
öronen. _Jag har toavatten i munnen.
_Jag reser mig upp och kollar i
spegeln igen. _Kackerlackan är
borta. _Men det är mina jeans också.
_Jag kan inte gå tillbaka till

middagen utan byxor.

_Hur ska jag förklara vad som hänt? _Jag ser alltihop framför mig.

_Lo: _Var är dina byxor?

_Jag: _Jag råkade tappa dem utanför badrumsfönstret.

_Los kille: _Visst är det (irriterande)! _Det brukar hända mig också.

::: #134 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Nej, dags att inse fakta. _Det är bara att klättra ut genom fönstret, ta mig ner i trädgården och hämta mina jeans.

#134

#223

_Jag klättrar upp på toan igen och
börjar (pressa) mig ut genom det
smala fönstret. _Det borde gå. _Jag
åt ju aldrig någon lasagne. _Snart
har jag lyckats få ut halva kroppen.
_Sen sitter jag fast. _Jag kan
varken röra mig framåt eller bakåt.
_När jag känner att nu kan det inte
bli värre, då bankar det på dörren.

-- _Är du okej _Amir? ropar pappa.

_Du har varit borta jättelänge!

-- _Kommer snart! svarar jag.

_Men det hörs förstås inte
eftersom överkroppen hänger utanför

fönstret.

-- _Han svarar inte, hör jag pappa säga. _Det måste ha hänt honom något.

-- _Undan allihopa!

_Det är _Lo _Leander.

-- _Jag slår sönder dörren!

_Det är tyst. _Jag ser framför mig hur _Lo _Leander tar sats. _När det hörs ett enormt brak förstår jag att hon slängt sig mot badrumsdörren.

-- _Det var det värsta! skriker

_Lo _Leander.

_Jag antar att hon inte hade

förväntat sig en naken rumpa i
toafönstret. _Pappa bara stönar.

::: #135 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Jag vet att det kanske ser
lite konstigt ut, ropar jag utanför
fönstret. _Men jag kan förklara!

_Jag såg en kackerlacka i salladen,
och då ...

_Jag hör själv hur knäppt det
låter. _Jag kan lika gärna berätta
en saga. _Ingen kommer att tro mig.

_De vuxna diskuterar livligt om
stegar, brandkåren och hopplösa
ungar som inte ens kan sitta på toa

#226

#135

ordentligt.

_Jag blundar och tänker för mig själv att jag kanske kan sälja den här storyn. _Den skulle bli en ganska rolig film eller bok. _Nu när jag inte kommer att få veckopeng på evigheter.

_Som _Lo _Leander säger, det finns en värld full av chanser där ute.

#228

#135

_Annika _Mårtensson

_Malin _Wedsberg

_Läsresan #3

_Läsebok

_Överförd från _Majemaförlaget __AB,

#2020 med __ISBN

#978-#91-#8835-#980-#3

_Specialpedagogiska skolmyndigheten

#2022

_Volym fyra av fem

_Till punktskriftsläsaren

.....

é _Varje kapitel inleds med en bild som ser ut som bilden på ett bokomslag. _Vad bilden på omslaget föreställer beskrivs i bildbeskrivningen.

é _Flera bilder, men inte alla, beskrivs och det finns en svällpappersbild.

é _I de olika texterna finns det ord skrivna inom parentes. _Det är de ord som du tränar lite extra på i _Ord att förstå.

é _Om du vill få något extra
förklarat kan du be din lärare
förklara med ord eller rita en
enkel bild på din ritmuff eller
_Blackboard. _Tveka aldrig att
fråga din mentor.

_Skicka gärna dina synpunkter på
anpassningen av denna bok till
anpassningsfunktionen~àspsm.se

_Ii

_En världsberömd svensk --

_Alfred _Nobel --

beskrivande text (#158).....#278

_Kapitel #13

_Ord att förstå (#160).....#284

_Max och den magiska penseln

-- berättande text (#161).....#286

_Vincent van _Gogh --

beskrivande text (#172).....#309

_Iv

::: #136 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #11

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. skrubbsår -- _Pavel fick ett
skrubbsår när han ramlade.

#2. bekvämt -- _Hunden ligger
bekvämt i soffan.

#3. glaciär -- _Vi vandrar över en
glaciär av hårt packad is.

#4. extremt -- _Marta tycker att
det är extremt varmt.

#5. friluftskök -- _Vi lagar mat på
ett friluftskök.

#6. lossnade -- _Hjulen på bilen
lossnade.

#7. upptäcka -- _Barnen gillar att
upptäcka saker i naturen.

#8. paddla -- _Nästa sommar ska vi
paddla igen.

::: #137 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Renata -- _En äventyrare

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Foto av _Renata _Chlumska. _Hon
står högt uppe på en snöklädd
bergstopp med klarblå himmel i
bakgrunden. _Hon är klädd i
täckjacka med luvan uppdragen. _På
fötterna har hon tjocka kängor med
stora piggar som ger bra grepp på
is och snö. _Hon lutar sig mot en
ishacka och vinkar till
fotografen.

=====

#137

#231

_Fundera på

.....

_När är det viktigt att människor
samarbetar?

_Nu ska du få läsa en
återberättande text om en
äventyrare.

_Det är en text där _Renata
berättar om vad hon varit med om.

é _Foto/bild: ---

é _Information: ---

::: #138 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Från _Malmö till världens högsta
berg

::::::::::::::::::::::::::::::

_Mitt i staden _Malmö växte en
flicka som heter _Renata upp.

_Renata var väl som de flesta barn.

_Hon hade mycket spring i benen och
ofta (skrubbsår) på knäna. _Hon var
ganska blyg, men samtidigt väldigt
nyfiken. _När _Renata ville prova
något nytt sa hennes föräldrar:

"_Det är bra _Renata, gör ditt
bästa! _Var inte rädd för att

misslyckas."

#138

#233

_Så _Renata vågade, hon provade simhopp och hon testade jiu-jitsu.

_Ibland gick det bra -- ibland mindre bra. _Och var det ingen som stöttade henne, ja då sa hon till sig själv "_Kom igen _Renata!"

_Idag är _Renata vuxen och tycker fortfarande om att prova nya och spännande saker. _Man kan säga att det har blivit hennes yrke. _På frågan "_När blev du äventyrare?" brukar hon därför svara att det har hon alltid varit. _Men utan att ha vetat om det.

_Det här är _Renatas berättelse om hur en liten flicka från _Malmö nådde toppen av världens högsta berg.

::: #139 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Äventyrare

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag heter _Renata _Chlumska. _Om du googlar mig så står det att jag är en professionell äventyrare. _Wow, tänker du kanske. _Äventyrare! _Men vad gör en sådan egentligen? _Och hur blir man det? _Kan man gå i en äventyrsskola? _Nja, det krävs förstås utbildning och erfarenhet.

#139

#235

_Men det är också viktigt att våga
ha drömmar och att tro på sig själv.

_Att inte ge upp när det är svårt
och jobbigt.

_Jag har alltid tyckt om att prova
och lära mig nya saker. _Särskilt
när det gäller olika aktiviteter och
sporter. _Jag har tävlingscyklat,
dansat, sportdykt, simhoppat, testat
jiujitsu, spelat badminton, ridit,
flugit glidskärm och lite till.

::: #140 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Mount _Everest

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_När jag var #20 år gick jag min första kurs i klippklättring. _Sedan fick jag följa med en grupp med forskare och bergsklättrare till _Nepal. _Medlemmarna i expeditionen skulle klättra upp på världens högsta berg -- _Mount _Everest. _Jag kunde fortfarande alldeles för lite för att få klättra på riktigt. _Men jag hjälpte till med praktiska saker och lärde mig massor.

_Det är inte alltid så (bekvämt)

#140

#237

att vara äventyrare. _Vi bodde två
månader i tält på en (glaciär). _Vi
hade varken dusch eller toalett.

_Men det gick jättebra! _Och en dröm
väcktes hos mig -- tänk att själv en
dag få klättra upp på _Mount

_Everest!

_Mount _Everest är världens högsta
berg. _Det ligger på gränsen mellan

_Nepal och _Kina i bergskedjan

_Himalaya och är #8848 meter högt.

:::: #141 ::::::::::::::::::::::

_När jag kom hem igen träffade jag
ännu fler klättrare som nått toppen

#238

#141

på _Mount _Everest. _Jag började tänka att om de kan, då borde jag också klara av det. _Samtidigt förstod jag att det skulle bli både tufft och svårt. _Mount _Everest är väldigt högt. _Det gör att det är svårt att andas där uppe och varje steg är kämpigt. _Därför brukar klättrare ha med sig syrgas i tuber. _Dessutom är det (extremt) kallt. _Man måste hela tiden vara försiktig och akta sig för glaciärsprickor, stenras och laviner. _Jag behövde lära mig mer. _Därför reste jag till

_Tibet för att träna.

_Kroppen behöver syre för att fungera och högt upp på flera tusen meter höga berg finns det mindre syre. _Det gör att man inte mår bra.

_Man mår illa av den tunna luften.

::: #142 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ett steg i taget

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Så blev det äntligen dags!

_Expeditionen som skulle nå toppen av _Mount _Everest bestod av tre personer från _Sverige. _Det var jag, min pojkvän _Göran och min vän

_Ola. _I en expedition är det

#240

#142

viktigt att man håller ihop, hjälps åt och samarbetar.

_Vi hade också med oss tre guider och bärare -- sherpas (_Kame, _Mingmar och _Lhakpa). _Sherpas är ett folkslag som bor i byar runt bergen och många jobbar med att hjälpa klättrare från hela världen att nå toppen. _Det är som att ha en lärare med sig som kan visa en vad man ska och inte ska göra.

_För att komma fram till berget var vi tvungna att först vandra i flera veckor. _När vi kom fram till

bergets fot satte vi upp våra tält
och byggde ett läger.

::: #143 :::::::::::::::::::::::

_Lägret som ligger längst ner vid
foten av berget kallas basläger.

_Det blev vårt hem i flera veckor.

_Det tar nämligen lång tid att
bestiga ett berg. _Speciellt väldigt
höga berg. _Man börjar med att
klättra en bit. _Sedan vänder man
ner igen till baslägret för att äta
och sova. _Nästa dag klättrar man
lite längre och lite högre. _Så här
gör man för att kroppen ska vänja

#242

#143

sig vid den höga höjden.

_I lägret fanns det ingen el och inga duschar. _Vi hade med oss stora plasttunnor som vi grävde ner en bit och använde som toaletter. _Kissade gjorde vi bakom en sten. _Och sten var det gott om. _Det fanns egentligen ingenting mer än sten, snö och is i baslägret. _För att få vatten smälte vi snö eller väntade på att solen smälte isen. _Då blev det som små bäckar där vi kunde hämta vatten.

::: #144 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det fanns förstås inga affärer.

_Allt vi behövde hade vi med oss:

sovsäckar, varma kläder,

(friluftskök), bränsle och

frystorkad mat. _På dagarna kunde

det bli ganska varmt i baslägret.

_Då hände det att jag satte mig på

en sten, tittade upp på berget, åt

en bit choklad och hade det riktigt

skönt i solen.

_En dag såg jag en lavin långt

borta. _Det var häftigt. _Först

hörde jag hur det brakade till!

#244

#144

_Det var ett otäckt ljud, som att något spricker eller går sönder.

_Sedan såg jag hur en hel sida av snö (lossnade) från berget. _Med ett högt mullrande ljud rasade den ner för sidorna. _Dånet när lavinen slog i marken var mäktigt. _Det blåste upp stora moln av snö. _Så blev det dags att lämna baslägret och börja klättra.

::: #145 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Toppattacken

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_När vi klättrat i flera dagar var det dags för toppattacken. _Det är den absolut sista biten, upp till toppen och den svåraste. _Den kan ta tio till fjorton timmar fast det bara är #850 höjdmeter. _Därför började vi att klättra på natten för att nå toppen mitt på dagen. _Det kändes både pirrigt och spännande. _Vinden tjöt utanför tältduken och det var lite läskigt att kliva ut ur tältet, ut i mörkret.

#246

#145

_Det blev en lång och kall natt.

_Ett steg i taget, och vi kom närmare och närmare. _Efter tolv timmar nådde vi den högsta toppen.

_När jag stod där på toppen och tittade ut kunde jag faktiskt se att jorden är rund. _Det var den vackraste utsikten jag någonsin sett! _Och jag var så glad och stolt över att jag hade vågat följa min dröm.

_Visste du att:

_Temperaturen på _Mount _Everest
kan sjunka så lågt som till
-#62 ;g_C.

_Amerikanen _Jordan _Romero #13
år, är den yngsta som bestigit
berget. _Det var #2010. _Tror du
någon kommer att slå det rekordet?

_Den äldsta personen som lyckats
nä toppen är _Yiuchiro _Miura från
_Japan. _Han var #80 år när han
besteg berget #2013.

_Summits. _Det betyder att man ska
bestiga den högsta toppen i varje
världsdel, under sex månader. _Sju
toppar -- sju världsdelar:
_Nordamerika, _Sydamerika, _Europa,
_Afrika, _Asien, _Oceanien och
_Antarktis. _Jag besteg dem alla,
fast det var svårt att hinna med dem
på så kort tid. _Förutom själva
klättrandet var det spännande och
lärorikt att se nya platser och
träffa människor från olika länder
och kulturer.

behöver inte vara stora, svåra eller farliga. _Eller långt borta. _Ibland sätter jag upp tältet i trädgården och sover där med mina barn. _Vad ett äventyr är kan man bestämma själv.

_Nu håller jag på att planera ett nytt äventyr. _Rymden! _När den resan blir av vet jag inte än, men det gör inget.

_Att planera och längta är också en del av äventyret. _Lycka till med dina äventyr!

_Hej från _Renata

#252

#148

::: #148 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #12

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. sugs -- _Saften sugs upp genom
sugröret.

#2. papp -- _Kaffemuggen är gjord
av papp.

#3. studerar -- _Viggo studerar
stjärnorna.

- #4. ytan -- _Dags att simma upp
till ytan.
- #5. föremål -- _Det finns många
gamla föremål på loppisen.
- #6. guppar -- _En flaska guppar i
vattnet.
- #7. gnid -- _Gnid handen mot
_Aladdins lampa och önska något.
- #8. roterar -- _Tre rockringar
roterar samtidigt.

::: #149 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Experimentera mera

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Linda _Pelenius och _Eva

_Vidén

_Bild: _Lena _Forsman

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av fyra barn som
utför experiment. _De arbetar vid
ett stort bord och de är klädda i
vita skyddsrockar. _En av dem, med
skyddsglasögon på, övervakar en
glaskolv som det ryker ur. _På
bordet ligger många saker: en

glasburk, en citron, en banan, en
#149 #255

::: #150 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Magiska näckrosen

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Du behöver:

é ett pappersark

é kritor eller pennor

é en sax

é en skål med vatten

_Gör så här:

#1. _Rita en blomma med enkla
kronblad runt en rund mitt.

#2. _Klipp ut.

#3. _Vik sedan alla kronblad mot
blommans mitt.

#4. _Lägg sedan det vikta pappret i
vatten. _Vips slår näckrosen ut!
_När man lägger blomman i vattnet
(sugs) vattnet upp och gör så att
blomman öppnar sig.

::: #151 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Gör din egen regnvarnare

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av regnvarnaren.

_En skiva hård papp är vikt så det

bildas ett golv och en vägg. _På

väggen är det ritat en skala med

streck. _Längst ner till vänster

visar skalan en sol, sedan följer

streckmarkeringar i en

kvartscirkel upp till övre högra

hörnet där skalan visar ett

regnmoln. _På golvet, helt intill

väggen, står en tallkotte. _I ett

#151

_ #259

av kottens fjäll sitter en visare,
gjord av en nål och en bit sugrör.

=====

_Du behöver:

é en tallkotte

é en knappnål

é sugrör

é hård (papp)

é pennor eller kriter som inte är

känsliga för fukt

_Gör så här:

#1. _Stick hål i kotten med en
knappnål.

#2. _Trä ett sugrör över nålen.

#260

#151

#3. _Vik en bit hård papp på
mitten.

#4. _Klistra fast kotten precis vid
vecket.

#5. _Rita en skala.

_Ställ din regnvarnare utomhus på en
plats där den inte kan bli blöt.

_Beroende på hur fuktig luften är
kommer kotten att öppna eller stänga
sig. _Läs av skalan så vet du direkt
om det är regn i luften.

_Test!

_Lägg en kotte i ett glas med vatten. _Se hur den drar ihop den sig igen. _På så sätt hålls fröna inuti kotten torra.

é _Visste du att:

_När regnet hänger i luften stänger granar och tallar igen sina kottar.

_En apparat som mäter luftfuktighet kallas hygrometer.

::: #152 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Dansande makaroner

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Du behöver:

é ett glas

é makaroner

é kolsyrat vatten

_Gör så här:

#1. _Lägg makaronerna i glaset.

#2. _Häll på kolsyrat vatten.

_Som du ser ligger inte

makaronerna stilla utan stiger

först och sjunker sedan till

botten. _Sedan börjar de dansa

omkring i glaset. _Om du (studerar)

#152

#263

dem noga upptäcker du snart
anledningen. _Kolsyrebubblorna
i vattnet fastnar på makaronerna
och drar dem med sig upp till
(ytan). _Där spricker bubblorna,
och makaronerna sjunker till
botten. _Sedan kommer nya bubblor
och drar dem uppåt igen. _Och så
fortsätter dansen! _Det fungerar
lika bra med annan pasta eller
med russin.

é _Visste du att:

_Till och med ett tungt (föremål)
som en persika kan uppträda på samma
sätt. _Små bubblor lyfter upp den
till ytan och försvinner sedan så
att persikan sjunker.

::: #153 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Linjalen och tidningen

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Du behöver:

é en tidning

é en linjal

_Gör så här:

#1. _Lägg linjalen på bordet så att bara en bit sticker utanför bordskanten.

#2. _Täck över resten av linjalen med en uppslagen tidning. _Hur hårt du än slår på linjalen klarar du inte av att lyfta tidningen

från bordet. _Istället finns det

#266

#153

risk för att linjalen bryts av.

_Anledningen till att tidningen inte går att rubba beror på atmosfärens tyngd och trycket ovanför tidningen.

é _Visste du att:

_Varje kvadratmeter på jorden har en luftpelare över sig som väger ca #10 #000 kg. _Luftpelaren trycker på med en otrolig kraft.

::: #154 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det magiska ägget

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Du behöver:

é ett högt dricksglas eller en

glasburk

é ett rått ägg

é salt

é en matsked

_Gör så här:

#1. _Lägg ägget i glaset som du

fyllt med vatten. _Det sjunker

till botten, eller hur?

#2. _Ta upp ägget.

#268

#154

#3. _Häll i tre matskedar salt i
vattnet. _Rör om ordentligt.

#4. _Lägg i ägget igen. _Och se, nu
(guppar) det omkring uppe vid
ytan.

_Det här experimentet är nästan som
trolleri.

é _Visste du att:

_Saltvatten har större lyftkraft
(är tyngre) än sötvatten. _Det är
därför det går lättare att simma i
havet än i en insjö. _Döda havet har
en extremt stor lyftkraft. _Där är
salthalten så hög att man kan ligga

på rygg i vattnet och läsa tidningen utan att sjunka.

=== _Bildtexter/beskrivningar =====

_Bildtext

_Ägg i sötvatten. (_Ägget ligger på botten i glasburken.)

_Bildbeskrivning

_Tecknad skiss över ett ägg i en burk med sötvatten. _Ägget ligger på botten.

_Bildtext

_Ägg i sötvatten. (_Ägget ligger på botten i glasburken.)

_Bildbeskrivning

_Tecknad skiss över ett ägg i en
burk med saltvatten. _Ägget flyter
på vattenytan.

=====

::: #155 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det olydiga fingret

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Gör så här:

#1. _Slå vad med en kompis att hon
eller han inte kan lyfta på alla
fingrarna.

#2. _Lägg handen mot en slät yta.

_Vik in långfingret.

#3. _Sedan pekar du på ett finger i
taget och ber kompisen att lyfta
det från bordet. _Det fungerar
ända tills ni kommer fram till
ringfingret. _Det går nästan inte
att rubba!

#272

#155

_Förklaringen: _Senorna i lång- och ringfingret sitter ihop med varandra. _Därför är det svårt att lyfta ringfingret.

::: #156 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det "magnetiska" vattnet

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Du behöver:

é en plastlinjal

é en ylletröja

_Gör så här:

#1. (_Gnid) linjalen mot

ylletröjan.

#2. _Sätt på vattenkranen och låt

det rinna vatten med en svag

stråle.

#3. _Närma dig strålen med

linjalen. _Vattenstrålen böjer

sig!

#274

#156

_Förklaringen: _Linjalen har dragit
åt sig elektroner från tröjan och
blivit negativt laddad.

_Vattenmolekylerna (roterar) så att
de positiva ändarna dras mot
linjalen.

::: #157 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Det magiska glaset

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Du behöver:

é ett glas med vatten

é ett vykort

_Gör så här:

#1. _Fyll glaset med vatten upp

till kanten. _Se till att kanten

blir fuktig.

#2. _Tryck vykortet mot glaset.

#3. _Vänd glaset snabbt upp och

ner. _Håll för säkerhets skull

till vid diskhon eller utomhus.

#4. _Ta bort den undre handen.

#276

#157

_Vattnet kommer att stanna kvar i
glaset. _Luften trycker på
underifrån mot vykortet och håller
fast det.

_Kraften från lufttrycket är
större än kraften av vattentrycket.

_Men om du lyfter på ett hörn av
kortet strömmar luft in i glaset och
trycker vattnet nedåt.

:::: #158 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Nu har du läst och lärt dig om
olika experiment. _Kanske blir du
sugen på att experimentera mera?
_Kanske vill du bli uppfinnare?

_En världsberömd svensk

.....

_Alfred _Nobel var en känd svensk
uppfinnare på #1800-talet. _Hans
största uppfinning var dynamiten.

_När _Alfred var liten var hans
familj ganska fattig. _Alfred lekte
sällan med andra barn och drömde om
att bli författare och poet. _När
_Alfred var #9 år flyttade familjen
till _Sankt _Petersburg i _Ryssland.
_Där startade _Alfreds pappa en
fabrik. _Alfred fick hjälpa till i
fabrikens verkstad och göra

experiment.

_Familjen fick det bättre. _Pappan anställde privatlärare till barnen.

_De hade till och med en egen kemilärare som gjorde experiment med sprängämnet nitroglycerin. _Så här gick det till:

_Läraren höllde ut några droppar nitroglycerin på en bänk. _Sedan slog han på vätskan med en hammare.

_När den träffade nitroglycerinet exploderade dropparna.

_Alfred tyckte experimentet var spännande och han glömde det aldrig.

#280

#158

_Familjen flyttade tillbaka till
_Sverige. _Alfred blev vuxen och
uppfinnare. _Han startade en egen
fabrik där han fortsatte att arbeta
och experimentera med nitroglycerin.

::: #159 ::::::::::::::::::::::::::::

_Men arbetet var farligt. _En dag
hände en hemsk olycka i _Nobels
fabrik. _Fem personer dog i en stor
explosion.

_År #1866 uppfann _Alfred _Nobel
dynamiten, ett sprängämne som var
lättare att använda och mycket
säkrare än nitroglycerin. _Dynamiten

#159

#281

användes för att spränga när man byggde vägar, järnvägar och hamnar.

_Alfred ägde många fabriker och blev väldigt rik. _Men han hade inga barn. _Vem skulle ärva alla hans pengar? _Alfred bestämde sig för att ge bort alla sina pengar till människor som gjort bra saker för andra människor. _Så skapades _Nobelpriset.

_Varje år den #10 december delas _Nobelpriset ut i _Stockholm och i _Oslo. _Det är ett pris som är berömt över hela världen och väldigt

fint att få. _Nobelpriset delas ut
i: fysik, kemi, medicin, litteratur
och fredsarbete.

_Alfred _Nobels uppfinningar
användes tyvärr också i krig.

_Kanske var det därför han ville
hjälpa till att skapa fred, genom
sitt fredspris.

_Malala _Yousafzai kämpar för
barns och ungas rättigheter och för
att alla ska få gå i skolan. _År
#2014 fick _Malala _Nobels
fredspris. _Hon delade priset med
_Kailash _Satyarthi.

#159

#283

::: #160 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #13

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. trottoaren -- _Zamina

promenerar längs med trottoaren.

#2. vrål -- _Sigges vrål hörs över

hela gården.

#3. kol -- _Det ligger kol i

grillen.

- #4. annorlunda -- _En röd tulpan är
annorlunda än de gula.
- #5. strån -- _Penselns strån doppas
i färg.
- #6. berömd -- _Astrid _Lindgren är
en berömd författare.
- #7. ryckte -- _Alice ryckte på
axlarna.
- #8. tvingade -- _Vi blev tvingade
att städa efter festen.

::: #161 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Max och den magiska penseln

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Kerri _Lane

_Bild: _Sara _N _Bergman

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av _Max. _Max är
klädd i grön luvtröja och jeans.

_I handen håller han en pensel.

_Penseln verkar ta tag i _Max hand
och dra honom efter sig. _Han
verkar överraskad av kraften och
hänger viljelöst efter.

=====

#286

#161

_Fundera på

.....

_Hur kan man veta att något är magiskt, i en berättelse?

_Nu ska du få läsa en berättande text om _Max.

_Det är en fantasiberättelse.

é _Karaktär

é _Miljö

é _Inledning

é _Handling

é _Avslutning

::: #162 ::::::::::::::::::::::::::::::

_En speciell pensel

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Kära läsare!

_Detta är första gången som jag berättar om det här för någon. _Fram till nu så har bara tre personer känt till vad som egentligen hände.

_Och en av dem är försvunnen ...

_Men -- när du läst så kommer du också att veta. _Du kommer att veta vad som hände med den magiska penseln.

_Det var första skoldagen efter
sommarlovet. _Vi skulle ha bild, med
en ny bildlärare. _I samma stund som
hon kom in i bildsalen visste jag
att jag skulle få problem. _Sist jag
såg henne var hela hon nerkladdad
med yoghurt, banan och hallon ...

::: #163 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Hela familjen hade typiskt nog
försovit sig den här morgonen.

_Pappa fixade snabbt en smoothie
till mig och jag sprang iväg mot
skolan med den i handen.

_Plötsligt var hon bara där, mitt
#163 #289

på (trottoaren). _Det var verkligen inte meningen att springa in i henne. _Och det sa jag, flera gånger. _Samtidigt som jag försökte torka bort den kletiga smoothien från hennes kläder. _Jag sa både förlåt och ursäkta, men det hörde hon inte. _Hon gav upp ett (vrål), knuffade undan mig och fortsatte tjutande nerför gatan.

::: #164 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Nu stod hon framför mig i bildsalen.

-- _Jag är _Zelda, er nya

#290

#164

bildlärare, sa hon och började dela ut färg och penslar till alla.

_När hon till slut kom fram till mitt bord böjde hon sig ner och kom så nära att jag kunde känna lukten av sur yoghurt från håret. _Hon stirrade på mig med ögon svarta som (kol).

-- _Vad heter du? frågade hon med hård och iskall röst.

-- _Öh ... _Max, svarade jag.

_Hennes svarta ögon smalnade.

-- _Jaha, _Öh _Max, jag tror att den här penseln blir bäst till dig.

_Hennes röst lät plötsligt
(annorlunda). _Hon nästan viskade:
-- _Det är en väldigt speciell
pensel. _Den har tillhört en berömd
konstnär. _Han hette _Vincent van
_Gogh.

_Penseln var gammal och hade
nästan inga (strån) kvar. _Den såg
ut som den skulle gå av när som
helst.

-- _Idag ska vi måla porträtt, sa
_Zelda med sin kalla röst. _Ett
porträtt är en målning av en person.

::: #165 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ett porträtt

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Zelda gav oss några tips och sedan sa hon att vi skulle börja med att måla ett porträtt av henne. _Jag tog ett djupt andetag och satte igång.

_Men så fort jag doppade

målarpenseln i färgen, hände något

konstigt. _Penseln satte igång att

surra, nästan som ett bi. _Så

började den röra sig av sig själv!

_Min hand hängde knappt med.

_Penseln verkade inte behöva någon

målarfärg. _Den bara bytte färg när

#165

#293

det passade. _På några minuter hade jag fyllt pappret. _Det var ett porträtt. _Men det var ett förfärligt, hemskt porträtt! _Kvinnan på bilden hade _Zeldas ansikte, men med musöron och morrhår!

::: #166 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag försökte gömma porträttet, men _Zelda hade sett att jag var klar och kom fram för att titta. _Nu vrålade hon nästan lika högt som när hon fick min smoothie över sig. _Sedan ringde hon rektorn.

#294

#166

-- _Max! sa rektorn när hon såg
porträttet av _Zelda. _Det här var
riktigt elakt! _Be genast om ursäkt!

-- _Men, sa jag. _Det var inte jag
som målade porträttet. _Det var
penseln! _Den är liksom magisk!

_Rektorn skakade på huvudet och
suckade.

-- _Jag förstår inte varför du
ljuger _Max. _Du som alltid varit en
sådan trevlig pojke! _Jag är
verkligen besviken på dig!

::: #167 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Rektorn gick. _Alla stirrade på

#167

#295

mig. _Jag visste inte vad jag skulle ta mig till. _Jag måste få byta pensel. _Men när jag tog upp den för att ge till _Zelda började den surra igen. _Så satte den igång att måla på ett nytt papper. _Och precis som förut var den så snabb att jag knappt hängde med. _Klart! _Jag trodde inte mina ögon! _Penseln hade målat ett porträtt av rektorn med långa huggtänder och jättestor näsa med en vårta på.

_Zelda ringde rektorn, igen. _Och rektorn kom farande, igen.

-- _Jag lovar! sa jag. _Jag har inte målat det. _Det är penseln.

_Jag kan inte ens måla så där fint.

_Ärligt!

-- _Jaså, du tycker att det där är fint, sa rektorn och spände blicken i mig.

_Ja, det var kanske inte det bästa att säga. _Rektorn kommenderade mig att genast lämna bildsalen.

-- _Vi ses i biblioteket, du och jag!

_Mina klasskamrater såg chockade och oroliga ut. _Men _Zelda log, ett

#167

#297

elakt och nöjt leende.

_Jag gick långsamt ut i
korridoren. _Jag kunde fortfarande
inte fatta vad som hänt. _Jag satte
mig i ett hörn i bibblan och
försökte tänka. _Vem var det som
hade haft penseln? _Van _Go? _Van
_Goff? _Om jag kollade upp honom, då
skulle jag kanske kunna klura ut
det. _Datorerna i biblioteket var
upptagna, så jag tog en uppslagsbok
och hittade till slut namnet,
_Vincent van _Gogh!

::: #168 ::::::::::::::::::::::::::::::

_En väggmålning

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ok, det jag läste var att han är väldigt (berömd) nuförtiden. _Men att han bara sålde en enda målning medan han levde. _Och att han mest gillade att måla blommor. _Men vad hjälpte det mig? _Det stod ingenting om någon pensel. _Om jag bara kunde övertyga rektorn om att det är _Zelda som ligger bakom det här, muttrade jag för mig själv.

_Då kände jag något som surrade mot rumpan. _Penseln! _Åh nej!

#168

#299

_Nu var penseln helt galen, värre än förut. _Den skakade och snurrade och brummade så högt att jag var säker på att bibliotekarien skulle höra det. _Jag rusade ut i korridoren och drog upp penseln ur min bakficka. _Det var tydligt att den ville måla. _Och nu drog den iväg mot en tom vägg. _Åh nej!

_Jag försökte dra min arm bort från väggen. _Jag kämpade för att få ner handen med penseln i fickan.

_Men inget fungerade.

::: #169 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Penseln var som en magnet som drogs mot väggen. _Så började den att måla. _Den målade bilder av katter, hundar, apor och åsnor.

_Massor med olika djur, och alla hade _Zeldas ansikte!

-- _Nej! _Stopp! skrek jag.

_Men den här gången var penseln helt vansinnig. _Snabbare och snabbare målade den.

-- _Sluta genast!

_Det var rektorn som kom springande.

#169

#301

-- _Jag försöker! _Snälla hjälp mig! skrek jag.

_Rektorn tog tag i min hand.

-- _Jag sa sluta ge ... åh hjälp!

_Varför slutar den inte? _Max, varför kan jag inte släppa den?

_Våra händer rörde sig snabbare än vinden. _Jag kastade en snabb blick på rektorn. _Hon såg livrädd ut!

-- _Jag försökte berätta, sa jag.

_Det är penseln! _Det är en magisk målarpensel och det är _Zelda som får den att fungera.

-- _Dumheter! sa _Zelda, som

plötsligt dök upp i korridoren. _Max är en olydig och elak pojke som kastar frukost på människor. _Han ska straffas!

_Då slutade penseln att måla.

_Istället flög den upp i _Zeldas ansikte, med mig och rektorn

hängandes efter. _Jag hörde mig

själv flämta när penseln började

måla _Zelda. _Först en mustasch.

_Sedan ett spetsigt skägg, buskiga

ögonbryn och en röd clownnäsa!

::: #170 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Blommor, blommor, blommor

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Rektorn försökte be om ursäkt.

_Men då hände något riktigt

märkligt. _Zelda började sakta att

försvinna. _Det var som om hon

långsamt suddades ut.

_Hennes sista ord var:

-- _Du kan inte göra så här mot
mig! _Jag stal dig! _Du är miin ...

_Och så var hon borta. _Vi kunde
inte tro våra ögon. _Om inte rektorn
suttit fast i penseln tror jag hon

hade tuppatt av. _Vad skulle vi göra

#304

#170

nu? _Då fick jag en idé.

-- _Hjälp mig att få med penseln till väggen igen, sa jag till rektorn.

_Tillsammans drog vi penseln mot väggen.

-- _Nu måste vi skrika "blommor"!

_Ett, två, tre: blommor!

_Penseln blev stilla. _Sedan började den långsamt måla vackra blommor över de fula djuren. _Rosa, lila, gula och blå. _Det var fantastiskt! _Men, det bästa av allt, vi satt inte längre fast i

penseln.

_Så slutade den att måla.

::: #171 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Jag tror vi kan lägga ner
penseln nu, viskade jag.

-- _Hur kom du på det där? frågade
rektorn.

_Jag (ryckte) på axlarna.

-- _Det var bara en gissning. _Men
jag vet att _Vincent van _Gogh
gillade att måla blommor. _Kanske
(tvingade) _Zelda hans pensel att
måla andra grejer, som den hatade,
och då blev den arg.

#306

#171

_Rektorn såg fundersam ut. _Så sa
hon:

-- _Förlåt _Max! _Jag borde ha
lyssnat på dig från början! _Hur i
all sin dar ska vi förklara det här
för resten av skolan?

_Vi förklarade det aldrig. _Inte
för någon. _Rektorn försökte. _Men
eftersom ingen hade sett den magiska
penseln måla, så var det ingen som
trodde på henne.

_Det är därför jag är tvungen att skriva och berätta om det här. _Så att du förstår att det verkligen hände. _Och om du någon gång kommer till min skola och ser målningarna på väggen, då vet du att alltihop är sant.

_Och just det! _Den magiska penseln finns på _Det _Stora _Konstmuseet. _Gå gärna dit och titta på den. _Men vad du än gör -- ta inte upp den!

::: #172 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Vincent van _Gogh

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Vincent van _Gogh var en holländsk konstnär som levde på #1800-talet.

_Precis som det står i berättelsen om _Max och den magiska penseln så tyckte _Vincent om att måla blommor.

_Han målade rosor, iris, oleander och solrosor.

=== _Bildbeskrivning =====

_Fyra tavlor med blommor målade av

_Vincent van _Gogh. _Första tavlan

visar en bukett vita rosor i en

grön vas, sedan blå iris som växer

#172

#309

ute samt ytterligare två buketter
med oleander och solrosor.

_Vincent van _Goghs solrostavlor
är mycket kända.

=====

_Vincent hade ett ganska sorgligt
liv. _Han var fattig och olycklig
och blev berömd först efter sin död.

_Idag hänger hans värdefulla tavlor
på många stora museer runt om i
världen. _Det är svårt att förstå
att han faktiskt bara sålde en enda
tavla medan han levde.

_Redan som liten var _Vincent duktig på att måla och teckna. _Men det tog tid innan han blev konstnär. _Han provade flera olika yrken och flyttade runt till olika platser.

_Vincent gick inga målarskolor utan lärde sig själv. _Han var #27 år när han målade sin första tavla.

_Några år senare flyttade _Vincent till sin bror _Theo i _Paris. _Där träffade han andra konstnärer som han blev inspirerad av. _Vincent började måla utomhus. _Han målade

landskap, blommor och människor som arbetade. _Han använde ljusa och klara färger och målade med kraftiga penseldrag.

_Men ofta var _Vincent ledsen och mådde dåligt. _Han dog bara #37 år gammal. _Då hade han hunnit göra #900 målningar.

_Vincents brorson öppnade van _Goghmuseet i _Amsterdam i _Holland. _Där kan du se många av _Vincent van _Goghs tavlor.

_Vincent målade många självporträtt och han tyckte om att

#312

#173

måla utomhus exempelvis en gård i
_Frankrike.

#173

#313

#314

#173

_Annika _Mårtensson

_Malin _Wedsberg

_Läsresan #3

_Läsebok

_Överförd från _Majemaförlaget __AB,

#2020 med __ISBN

#978-#91-#8835-#980-#3

_Specialpedagogiska skolmyndigheten

#2022

_Volym fem av fem

_Till punktskriftsläsaren

.....

é _Varje kapitel inleds med en bild som ser ut som bilden på ett bokomslag. _Vad bilden på omslaget föreställer beskrivs i bildbeskrivningen.

é _Flera bilder, men inte alla, beskrivs och det finns en svällpappersbild.

é _I de olika texterna finns det ord skrivna inom parentes. _Det är de ord som du tränar lite extra på i _Ord att förstå.

é _Om du vill få något extra
förklarat kan du be din lärare
förklara med ord eller rita en
enkel bild på din ritmuff eller
_Blackboard. _Tveka aldrig att
fråga din mentor.

_Skicka gärna dina synpunkter på
anpassningen av denna bok till
anpassningsfunktionen~àspsm.se

_Ii

_Innehåll volym fem

::

_Siffran inom parentes hänvisar till
svartskriftsbokens sidor.

_Till punktskriftsläsaren_I

_Kapitel #14

_Ord att förstå (#174).....#315

_Blött sött och salt --

beskrivande text,

förklarande text (#175).....#317

_Kapitel #15

_Ord att förstå (#188).....#343

_Den gamla herrgården --

berättande text (#189).....#345

_Iii

_Återberätta (#204).....#374

_Ordlista (#206).....#378

_Iv

::: #174 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #14

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. gigantisk -- _En pumpa kan
faktiskt vara gigantisk.

#2. brist -- _Växten vissnar för
att den har brist på vatten.

#3. klunk -- _Albert dricker en
klunk vatten.

#4. omvandlas -- _En puppa

omvandlas till en fjäril.

#5. forslar -- _Lastbilen forslar

nya bilar.

#6. läcker -- _Det läcker vatten

från röret.

#7. energi -- _Wilma får ny energi

när hon ätit ett äpple.

#8. fungerar -- _Anjas mobil

fungerar inte.

::: #175 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Blött sött och salt

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Kristin _Dahl

_Malin _Hardestam

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av en liten ubåt som åker fram under vattenytan. _Båten är oval, har tre små runda fönster och ett periskop som sticker upp.

_En person tittar ut genom ett av fönstren (huvudet sticker faktiskt ut genom fönstret). _En gul fisk kikar in i ubåtens periskop.

=====
#175 #317

_Fundera på

::

_På vilket sätt är bilderna viktiga
i en faktatext?

_Nu ska du få läsa en beskrivande
text om vatten. _Du får fakta och
information i både bild och text.

_Texten är också förklarande.

=== _Bildbeskrivning =====

_Två cirklar som delvis överlappar
varandra. _Över den ena cirkeln
står det saltvatten, över den
andra sötvatten.

=====

::: #176 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Den blå planeten

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Tänk dig att du sitter i ett
rymdskepp och tittar ner på jorden.

_I den svarta rymden är jorden blå
och skimrande som en såpbubbla. _Det
är allt vattnet i havet som gör
jorden blå.

_Vatten är så vanligt att vi
glömmer bort hur märkligt det är.

_När det regnar faller vattnet tungt
mot marken, men när det ligger i
havet kan det lyfta en (gigantisk)

oljetanker. _När du smakar på

#176

#319

vatten, kan det vara sött, friskt och genomskinligt. _Eller så är det jolmigt, sörjigt och stinkande. _Det kan också vara salt. _Vatten är hårt som is eller mjukt och rinnande.

_Det kan även vara osynligt som ånga.

_Av alla planeter som rör sig runt solen, är det bara jorden som har flytande vatten. _De andra planeterna är antingen för varma eller för kalla.

_Jorden ligger på precis lagom avstånd från solen för att det ska

kunna finnas rinnande vatten.

::: #177 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Vattenplaneten

::: ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Det skulle ha passat bättre att

kalla vår planet "vattnet" istället

för "jorden". _Nästan tre

fjärdedelar av jordklotet är täckt

av vatten. _Tänk dig att du kunde

flytta allt land så att det hamnade

på samma del av jorden, och sedan

dela jorden i fyra lika stora delar.

_Då skulle tre delar vara vatten och

en del skulle vara land.

#177

#321

_Gas, flytande, fast

::

_På jorden finns vatten i tre olika former:

é _Ånga är vatten i gasform. _Ångan finns bland annat i luften och är osynlig. _När den kyls av bildas små vattendroppar, som klumpar ihop sig till moln.

é _Flytande vatten är det gott om på jorden. _Tack vare vattnet finns det liv: växter, djur och människor.

é _Is är vatten i fast form. _Vatten brukar frysa till is när det är noll grader eller kallare. _Det kallas vattnets fryspunkt. _När temperaturen är över noll grader smälter isen.

::: #178 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Saltvatten är vanligt

_Det mesta av vattnet på jorden är salt. _Om man kunde hälla upp allt vatten som finns på jorden i #100 dricksglas, så skulle #97 glas innehålla saltvatten, alltså #97 % (procent) .

#178

#323

_Saltvatten finns i havet. _Där flyter man bättre än när man badar i sjöar.

_Mycket salt, inget socker

::

_Trots att vatten är så vanligt och finns överallt, så är ändå (brist) på vatten ett mycket stort problem i många länder. _Hur kan det komma sig? _Jo, det mesta av allt vatten som finns på jorden är salt havsvatten. _Så saltvatten är det ingen brist på! _Men för att människor, djur och växter ska kunna leva, behöver de sötvatten eller

färskvatten, som det också kallas.

_Och sötvatten finns det väldigt
lite av.

::: #179 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Sötvatten är ovanligt

_Väldigt lite av vattnet på jorden
är sötvatten. _Bara #3 glas skulle
innehålla sötvatten om man kunde
hålla upp allt vatten på jorden i
#100 dricksglas. _Sötvatten finns
bland annat i:

é moln, regn och snö

é bäckar, åar och floder

é insjöar, myrar och träsk

#179

#325

_Sötvatten är sådant vatten som människor och djur kan dricka utan att bli sjuka och som växter kan suga upp i sina rötter. _Det är alltså oerhört lite vatten som ska räcka till allt som lever på land!

_Man kan tro att det är socker i sötvatten, precis som det är salt i saltvatten. _Men så är det inte.

_Sötvatten är helt enkelt vatten som inte är salt.

_Det finns alltså oerhört mycket vatten på den här vattenplaneten.

_Och det har dessutom funnits här väldigt länge. _I varje (klunk) vatten som du dricker finns säkert vatten som var med redan när jorden skapades. _Tänk så mycket samma vatten kan ha varit med om!

_Vattnet på jorden står inte stilla.

_Det är alltid i rörelse i ett evigt kretslopp. _Det är därför vi använder samma vatten om och om igen.

::: #181 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Vattnet är alltid på väg någon
annanstans

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Se svällpappersbild.

#1. _Solen värmer vattnet. _Då
stiger osynlig vattenånga upp i
luften. _Luften blir fuktig.

#2. _Högre upp är luften kallare.
_Där (omvandlas) vattenångan till
små, små vattendroppar som bildar
moln.

#3. _Vindarna blåser in molnen över
land.

#181

#329

#4. _Vattnet i molnet faller ner
som regn, snö eller hagel.

#5. _Vattnet tränger ner i jorden.

_En del används direkt av växter
och djur. _En del fyller på
grundvattnet. _En del följer med
floderna till havet.

::: #182 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Allt liv föddes i urhavet

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Ingen vet hur de första levande

varelserna såg ut. _De levde i havet

och kunde äta, röra sig och föröka

sig.

_Vår stamfar -- en fisk

_Vi, liksom de flesta djur som har

rygggrad, kommer från en grupp

kvastfeningar. _De kunde andas både

i vatten och på land.

_Med tiden blev det ont om mat och

utrymme i havet. _För att överleva

tog sig en del djur upp på land, men

#182

#331

den utvecklingen tog många miljoner år.

_De första växterna på land kom före djuren. _Det var de som skapade möjligheter för djuren att leva på marken och i luften.

_Människan kommer

_För omkring tre miljoner år sedan kom de första apliknande människorna -- våra förmödrar.

_Urhavet idag

_Barnet i mammans mage vilar i fostervatten. _Det liknar urhavet där livet en gång började.

_Vatten är livsviktigt!

.....

_Det var i vatten, i urhavet, som livet på jorden uppstod. _Vatten är otroligt viktigt för allt som lever.

_Vattnet tar upp nyttiga ämnen i marken och (forslar) dem till växterna -- till gräset, till blommorna, buskarna och träden. _Då kan de växa och bli stora. _Utan vatten dör växterna.

:::: #183 ::::::::::::::::::::::

_Även för alla djur och människor är vattnet viktigt. _Utan vatten

dör vi.

_När vattnet som vi dricker hamnar i magen och i tarmarna, så löser det ut sådant som är nyttigt i maten.

_Sedan forslar blodet nyttigheterna till alla delar i kroppen. _Alla onödiga ämnen kissar vi ut. _När vi kissar förlorar kroppen vatten. _Det gör den också när vi svettas. _Då måste vi dricka nytt vatten.

_Vattnet blir lätt nersmutsat av de gifter vi människor ger ifrån oss. _Vi har alltid släppt ut avfall -- sopor, kiss och bajs -- i sjöar

och hav. _Vattnet kan även bli
förstört av exempelvis gift som
(läcker) från soptippar eller bensin
från en tankbil. _Då kan vi inte
använda vattnet till att dricka
eller laga mat. _Det måste först
renas.

::: #184 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Du består av vatten
:::::::::::::::::::::::::::::::::::::

-- mer än #70 % (procent)

_I varenda del av dig ryms det
lite vatten. _Så är det också i djur
och växter. _Du består faktiskt till
största delen av vatten! _Och ju
#184 #335

yngre någon är, desto större del av kroppen är vatten.

_Vatten måste du ständigt ha, annars torkar din kropp ut på bara några dagar. _Men skulle det räcka med att dricka vatten och äta vitamintabletter? _Nej, din kropp behöver (energi) också för att du ska kunna röra dig, tänka och hålla värmen i kroppen. _Vitaminer innehåller ingen energi, inte vatten heller. _Men mat innehåller energi.

med sig de ämnen som kroppen inte vill ha och kissas ut.

::: #186 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Ordspråk

_Kan du hitta de fyra ordspråken som finns i bilden?

_En tecknade bild där vatten från en liten sjö via en flod rinner ut i havet. _En flicka gör olika saker på bilden.

#1. _Hon bär två hinkar med vatten över en bro.

#2. _Man ser ett vattenglas med ett vikingaskepp som virvlar runt bland höga vågor.

#3. _Flickan simmar bland fiskarna i havet.

#4. _Flickan har staplat alltför många skålar på höjden så att vattnet i den översta skålen börjar droppa ner på hennes huvud.

=====

_Vatten i språket

::

_Att vatten är viktigt för oss märks
i alla uttryck och ordspråk som vi
använder oss av och som handlar om
vatten. _Här är några exempel. _Du
kan säkert komma på några till!

| _En storm i ett vattenglas._.
|
| _När du gör mycket väsen för
|
| ingenting.
|
| _Kunna sin läxa som rinnande
|
| vatten._. _Du kan din läxa
|
| flytande.
|
|

| _Ta sig vatten över huvudet._.

| _Du lovar att göra mer än du
| orkar eller klarar av.

| _Få vatten på sin kvarn._.

| _Du får stöd för din åsikt.

| _Gå över ån efter vatten._.

| _Du går en omväg som är onödigt
| lång för att söka efter eller
| hämta något.

::: #187 :::::::::::::::::::::::::::::::

| _Känna sig som fisken i
| vattnet._. _Du känner dig som
| hemma.

| _Det är som att slå vatten på en
|
| gås._. _Hur mycket du än försöker
|
| att få din kompis att begripa en
|
| sak, så rinner det genast av hen.

| _Det blir inget resultat.

| _Det som göms i snö, kommer upp
|
| i tö._. _Hur mycket du än
|
| försöker dölja något som du har
|
| gjort, kommer det att avslöjas
|
| någon gång.

::: #188 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Kapitel #15

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ord att förstå

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

é _Läs orden och meningarna.

é _Hitta på en ny mening till varje
ord.

#1. perrongen -- _Malte och _Johan
går på perrongen.

#2. kusken -- _Kusken sitter på
vagnen och styr hästen.

#3. täta -- _Det går inte att se
genom den täta häcken.

- #4. kusligt -- _Här skulle det vara
kusligt att bo.
- #5. nervös -- _Ola är nervös när
han ska tala inför folk.
- #6. ohyra -- _En silverfisk är
riktig ohyra.
- #7. herrgård -- _Utanför stan
ligger en stor herrgård.
- #8. famlade -- _Mei _Li famlade
efter knappen på klockan.

::: #189 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Den gamla herrgården

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Text: _Amanda _Hellberg

_Bild: _Helena _Willis

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av ett rum med många gamla saker. _Längst fram ser man ett bord med en stor soppskål, tallrikar och skedar. _På bordet finns också många olika ljusstakar med tända ljus. _Vid bordet står stolar med höga ryggar som är fint dekorerade. _Lite här och där ser man spindlar. _På väggen hänger

#189

#345

::: #190 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Till farmor

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

-- _Gråt inte, gubben, sa jag och
gav _Olle min mobil. _Du kan väl
spela lite.

_Egentligen ville jag spela själv,
men _Olle såg så ledsen ut. _Hakan
darrade och snart skulle han börja
böla. _Han var bara fyra år, och
pappa hade sagt att det var mitt
ansvar att ta hand om honom på
resan. _Utanför tågfönstret var det
mörkt. _Snart skulle vi vara framme
hos farmor.

#190

#347

_Jag hade bara varit hos min farmor en gång förut, men då var jag jätteliten. _Jag kom inte ihåg hur det såg ut hemma hos henne, knappt hur hon såg ut. _Men nu skulle _Olle och jag vara hos henne i några dagar, eftersom pappa hade det lite körigt på jobbet.

_Den snälla tågvärdinnan kom fram till oss och sa att det var dags att gå av. _Jag hjälpte _Olle med jackan. _Tåget stannade, och vi klev av. _Det spöregnade.

_Pappa hade sagt att farmor skulle

hämta oss, men det fanns ingen där.

::: #191 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Olle och jag gick tillsammans fram och tillbaka några gånger på (perrongen), men farmor syntes inte till.

_Jag tog _Olle i handen och gick till framsidan av stationshuset.

_Det var gammalt och slitet. _Inte en kotte där heller. _Mina gummistövlar läckte. _Klafs-klafs-klafs. _Strumporna blev snabbt våta, och tårna iskalla. _Vad skulle vi göra?

_Men efter en stund hörde jag ett klipp-klopp-ljud bakom oss. _Det var en häst med vagn, hovarna smattrade mot gatan.

-- _Är det ni som är barnen från staden? frågade en hes röst.

-- _Ja, sa jag. _Vi heter _Vera och _Olle, vi ska till farmor.

-- _Hoppa upp då, sa (kusken).

_Han var väldigt blek med många rynkor, och han hade en svart slängkappa på sig.

_Jag hjälpte _Olle upp i kärran.

_Han var så duktig.

_Hästen frustade. _Jag kände mig lite rädd, men tänkte att det kanske är så här det går till på landet.

_Snart skulle vi nog vara framme hos farmor.

-- _Varför är du så gammal?
frågade _Olle.

_Mannen som körde vände sig om och sneglade på oss. _Jag stelnade till.

_Det var verkligen inte artig att säga så. _Men mannen bara skrattade lite.

_Det var en skumpig färd. _Först såg vi några hus och en affär som

var stängd, men sedan blev vägen
smalare. _Vi var på väg ut i skogen.

::: #192 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Det finns en filt där bak,
svep in er i den, sa kusken. _Ni har
så konstiga, tunna kläder på er.

-- _Bor du i samma hus som farmor?
vågade jag fråga, men han hörde mig
nog inte för han svarade inte, utan
satt bara helt tyst och körde
vidare.

_Den (täta) skogen blev glesare,
och det slutade att regna. _Hästen
svängde in på en mindre väg, och

#352

#192

stannade plötsligt framför en stor järngrind.

-- _Öppna, tös! sa kusken.

_Jag hoppade ner från kärran och småsprang fram till grinden. _Det var knappt att jag nådde upp till handtaget, så jag fick stå på tå.

_Kärran skumpade förbi. _Olle verkade inte det minsta ledsen längre. _Jag hoppade upp igen, och efter en kort stund stannade vi utanför ett stort trähus. _Det såg (kusligt) ut i den mörka kvällen.

_Det lyste i ett enda fönster och

det såg ut som om det stod någon där inne och tittade på oss.

_Kusken stannade kärran framför porten och jag hjälpte _Olle att stiga av. _Jag knackade på, och det dröjde en stund innan porten gled upp.

-- _Välkomna, barn. _Stig in, sa en röst. _Är ni hungriga?

_Vi gick in i en stor hall. _Det var väldigt dammigt, och överallt hängde spindelväv. _Framför oss stod en gammal kvinna med lång klänning och grått hår.

-- _Jag är jättehungrig, sa _Olle.

_Är du min farmor?

::: #193 :::::::::::::::::::::::::::::::

_Tanten med den långa klänningen
bara log och sträckte ut handen.

-- _Följ mig, sa hon.

_Olle tog henne i handen. _Jag bar
på våra väskor. _Vi gick med henne
genom hallen till en matsal med ett
dukat bord. _Det fanns inga lampor,
bara levande ljus. _Det var riktigt
mysigt, men ganska smutsigt.

-- _Vad kall du är, farmor, sa
_Olle.

#193

#355

-- _Det är du också, lille vän.

_Ta lite varm soppa, sa tanten och lyfte upp honom på en fin stol.

_Jag var inte så hungrig, kanske var jag (nervös). _Det var ett konstigt hus, med en massa tavlor på väggarna. _Gammaldags tanter och farbröder som såg ut att titta på mig, fast det bara var målningar.

::: #194 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Ingen täckning

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::

_Olle slevade i sig av soppan. _Jag sträckte ut handen för att ta en bit bröd. _Då såg jag att en stor spindel kröp över bordsduken. _Jag skrek till, och drog åt mig handen.

-- _Hoppsan, sa tanten. _Vi har lite (ohyra) här, men det blir lätt så, på en gammal (herrgård).

-- _Jag mindes inte att du ... att farmor bodde på en herrgård, sa jag.

_Hon ryckte på axlarna.

-- _Jag är så glad över att ni har
#194 #357

kommit hit, barn, sa hon och hällde
upp mjölk till oss i fina vinglas.

_Jag drack upp, det var gott.

-- _Jag tror vi borde ringa pappa
och säga att vi har kommit fram, sa
jag.

-- _Tyvärr, på en sådan här gammal
herrgård finns ingen telefonledning,
sa farmor. _Det finns visserligen en
telegrafledning nere i byn. _Men jag
är rädd för att det är för sent för
_Ivan att spänna för hästen och köra
ner dig dit nu.

::: #195 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Tecknad bild av _Vera och _Olle
vid middagsbordet. _Olles näsa når
precis upp till bordskanten. _På
bordet står en soppskål och bröd.
_Barnen har var sin tallrik med
soppa framför sig. _De ser lite
tveksamma ut. _Det kryper spindlar
både på bordet och bland tavlorna
som hänger på väggen.

=====

::: #196 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Fast jag kan testa med min mobil, sa jag.

_Men när jag tog fram mobilen såg jag att jag inte hade någon täckning.

-- _Jag är trött, sa _Olle och jag såg att han hade svårt att hålla sig vaken.

-- _Ivan! hojtade farmor-tanten plötsligt. _Barnen är trötta, ta dem till deras sovrum!

_Kusken med det bleka, rynkiga ansiktet dök upp vid bordet. _Kanske

#360

#196

var han farmors betjänt också. _Det var som om han rörde sig helt ljudlöst, som en skugga.

-- _Kom med mig, sa _Ivan. _I handen höll han en stor ljusstake med fem fladdrande stearinljus.

_Vi gick uppför en bred trappa.

_På väggarna fanns ännu mer spindelväv, och jag tyckte att något krälade i ett hörn. _Jag rös, men försökte verka lugn. _Jag ville ju inte skrämma upp _Olle.

-- _Varsågoda, mitt unga herrskap, sa _Ivan.

_Jag tvekade på tröskeln. _Det var ett mörkt och kyligt rum med en hög himmelssäng.

_Ivan gick in först. _Han blåste undan en massa spindelväv, och la sedan våra väskor på ett snirkligt bord. _Skulle vi bo här, i flera dagar? _Usch. _Men jag vågade inte protestera, och _Olle var så trött nu att hans ögon gick i kors.

_Ivan lämnade oss utan att säga ett ord.

-- _Vera, jag vill ha min nalle, gnydde _Olle.

_Jag hjälpte honom att hitta nallen, och våra pyjamasar, och sedan kröp vi ner i den gamla sängen. _Täcket kändes dammigt och lite fuktigt, och det var iskallt mellan lakanen.

-- _Olle, viskade jag. _Sover du?

_Men _Olle svarade inte, han suckade bara lite i sömnen.

_Stackaren, han var väl dödstrött efter den långa tågresan. _Jag makade mig närmare min lillebror, klappade försiktigt på hans lockiga

hår. _Sedan blåste jag ut ljusen som
_Ivan hade lämnat på nattygsbordet,
och det blev kolsvart omkring mig.

_Jag trodde aldrig att jag skulle
kunna somna i det sjaskiga gamla
rummet, men det måste jag ändå ha
gjort, för plötsligt vaknade jag
från en underbar dröm. _I drömmen
hämtade farmor oss från tåget i en
fin bil, och hon var inte alls
speciellt gammal, och bodde inte i
en kuslig herrgård. _Och hon hade
ingen läskig kusk som hette _Ivan,
bara ett helt vanligt radhus. _Och

inga spindlar.

_Men vaknade, det gjorde jag.

_Något krälade på mitt huvud och vi var kvar i det kyliga sovrummet, i den dammiga sängen, i den gamla herrgården.

::: #198 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Något är fel

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

_Jag skrek, högt.

_Olle vaknade, och skrek ännu högre.

_När jag (famlade) i mitt hår kände jag hur något stort kilade

undan, trasslade in sig i mina

#198

#365

lockar, men kom loss och kilade vidare över kudden. _Något med långa, spretiga ben.

-- _Pappaaaa! tjöt _Olle. _Han satt rakt upp i sängen.

_Då bestämde jag mig. _Något var fel med den här herrgården. _Något var väldigt fel.

-- _Ta på dig skorna, snabbt, väste jag åt _Olle. _Jag visste att han kunde det, även om han oftast ville ha hjälp.

_Snabbt, snabbt, snörde jag på mig mina egna skor, och fick på oss

jackorna.

-- _Kom _Olle, vi sticker
häriifrån, viskade jag.

::: #199 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Olle bara nickade. _Månen sken in
genom fönstret och jag såg hur en
stor spindel kröp på hans arm, men
jag sjasade bort den.

_Det var svårt att vrida om
dörrhandtaget. _En kort stund trodde
jag nästan att vi var inspärrade,
men så tog jag i lite extra, och med
ens gick dörren upp. _Olle sa inte
ett knyst medan vi kilade nerför

#199

#367

trappan, fick upp den tunga porten, och sprang ut i månskenet. _Gruset knastrade under våra fötter, och när jag vände mig om tyckte jag att det såg ut som om någon stod i ett fönster och tittade på oss.

-- _Nu går vi snabbt, _Olle, sa jag, mycket modigare än vad jag kände mig. _Nu går vi tillbaka till byn.

_Olle kinkade inte på hela vägen. _Han höll mig bara hårt i handen och travade på. _Jag bar på våra väskor, och jag var väldigt trött, men det

ville jag inte tänka på. _Hela tiden lyssnade jag efter en skramlande kärra och klapprande hovar; skulle _Ivan komma efter oss?

_När _Olle och jag äntligen kom fram till byn var mina ben som gelé och solen var på väg upp. _Jag kom inte ihåg mycket av vägen, men det fanns egentligen bara en riktig gata i byn, och den ledde till stationshuset, det visste jag.

::: #200 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Men ... det var bara det att stationen såg annorlunda ut.

#200

#369

_Inte alls sliten och gammal. _Den
var murad i vitt, fint tegel. _En
bit bort låg en _Pressbyrå.

::: #201 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Framför stationshuset stod en bil
parkerad, och utanför bilen stod en
tant med gult hår och hästsvans och
såg ledsen ut, och pratade med någon
i uniformsjacka.

::: #202 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Men titta! sa mannen i
uniformsjackan och pekade på _Olle
och mig där vi kom gående.

-- _Kära nån, skrek tanten med

#370

#202

hästsvansen och sprang emot oss, och kramade om både _Olle och mig hårt.

_Älskade barn, sa hon. _Vera och

_Olle, var har ni varit? _Farmor har varit så orolig!

-- _Farmor, sa jag. _Är det du?

_Hej!

-- _Vi har varit på en herrgård, sa _Olle. _Sedan gäspade han jättestort.

-- _En herrgård, säger pojken ..., mumlade mannen i uniformsjackan tveksamt.

_Sedan gick han fram till mig och

petade försiktigt i mitt hår.

-- _Vad är det? sa tanten som jag nu kände igen, hon var min riktiga farmor!

_Olle tittade frågande på mig, och jag tittade på honom. _Han var alldeles dammig.

-- _Jo, hmm, hur ska jag säga ..., sa tågmästaren. _Det är förstås rena dumheterna, men ... det här är inte de första ungarna som försvinner från stationen, och kommer tillbaka alldeles dammiga och täckta av spindelväv och säger att de varit på

den gamla herrgården.

::: #203 ::::::::::::::::::::::::::::::

-- _Den gamla herrgården? sa
farmor. _Den har jag aldrig hört
talas om.

-- _Nä, sa tågmästaren. _Det är
inte så konstigt. _Den gamla
herrgården rasade ihop och revs för
hundrafemtio år sedan.

::: #204 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Återberätta

::: ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Återberätta -- fem bilder från

texten: _En varg flyttar in.

#1. _Ask vaknar. _Hans syster
sover bredvid honom. _Han ser
farfar sitta vid eldstaden.

#2. _Ask står bakom ett träd med
en pinne i handen. _Hans syster
står bredvid en stor älg.

#3. _En vargfamilj.

#4. _En vargunge.

#374

#204

#5. _Ask står och kollar på
solnedgången tillsammans med sin
varg som nu är stor.

=====

::: #205 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Återberätta -- _En speciell
pensel

#1. _Max har krockat med en
kvinna på väg till skolan och hans
smoothie har hamnat i kvinnans
hår.

#2. _En pensel med nästa inga
strån.

#3. _Bildläraren _Zelda har
kallat på rektorn och _Max
försöker hålla undan sin teckning.

#376

#205

#4. _Den magiska penseln drar
iväg med _Max.

#5. _Zelda börjar sakta
försvinna.

#6. _Rektorn och _Max ser nöjda
ut där de står och kollar på
väggen med de nymålade blommorna.

=====

_Ordlista

:::~::~::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_A

annons

annorlunda

_Antarktis

artigt

_B

bekvämt

berömd

beslut

besviken

blänga

brist

byten

bäck

_C

centrum

chanser

_D

darra

_E

efterlyste

energi

extremt

_F

famlade

feg

fluffig

flåsade

forslar

fredlig

friluftskök

fungerar

föda

föremål

förfärligt

#380

#206

_G

gigantiska

glaciär

glöda

gnagare

gnid

gränder

guppar

_H

handflata

herrgård

hängig

höjer

_I

imma

inställd

irriterande

_K

kakao

katastrof

kavla

klibbiga

klunk

knåda

kol

konst

konster

#382

#206

kusken

kusligt

kälke

_L

lanternor

ler

livnär

lossnade

lugna

lust

lutad

läcker

_M

markera

morrade

muller

mäktig

märkligt

_N

nervös

nickade

nudda

_O

ohyra

omvandlas

orkester

#384

#206

oroligt

ovalt

_P

paddla

papp

perrongen

pinsamt

piskar

placera

pressa

_R

redskap

reporter

roterar

#206

#385

ruvar

ryckte

_S

sakna

samvete

skrubbsår

skydda

sneglade

sorgligt

språng

strån

strömmen

studerar

sugs

#386

#206

svingar

sänker

_T

teknik

timmer

tjöt

trivdes

trottoaren

tvekar

tvingade

täcker

tämja

täta

#206

#387

_U

upptäcka

urholka

_V

verktyg

vrål

väggkanten

värdelös

_Y

ytan

ytterst

_Ö

ögonblick

_Nu har du #120 ord!

#388

#206